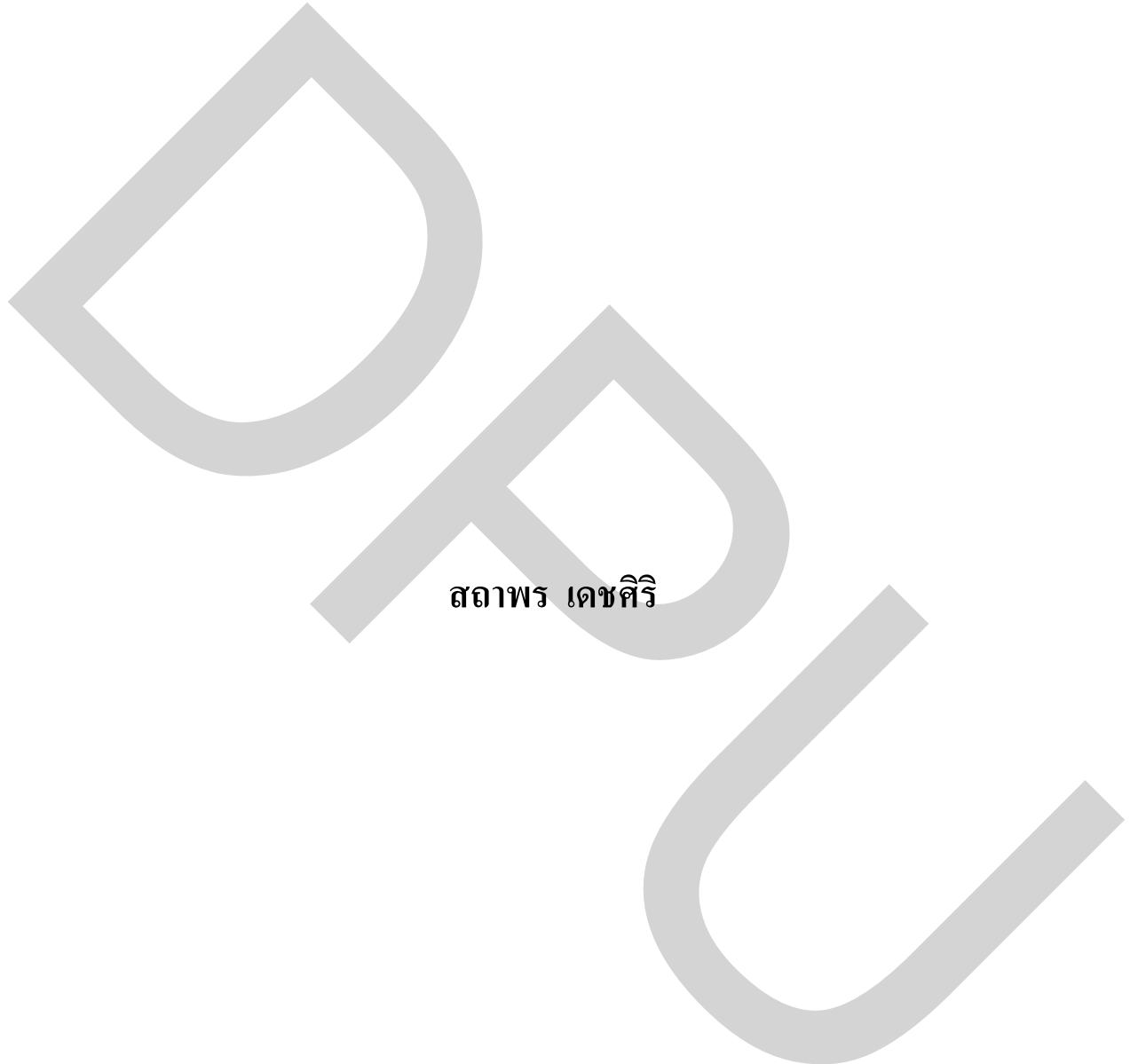

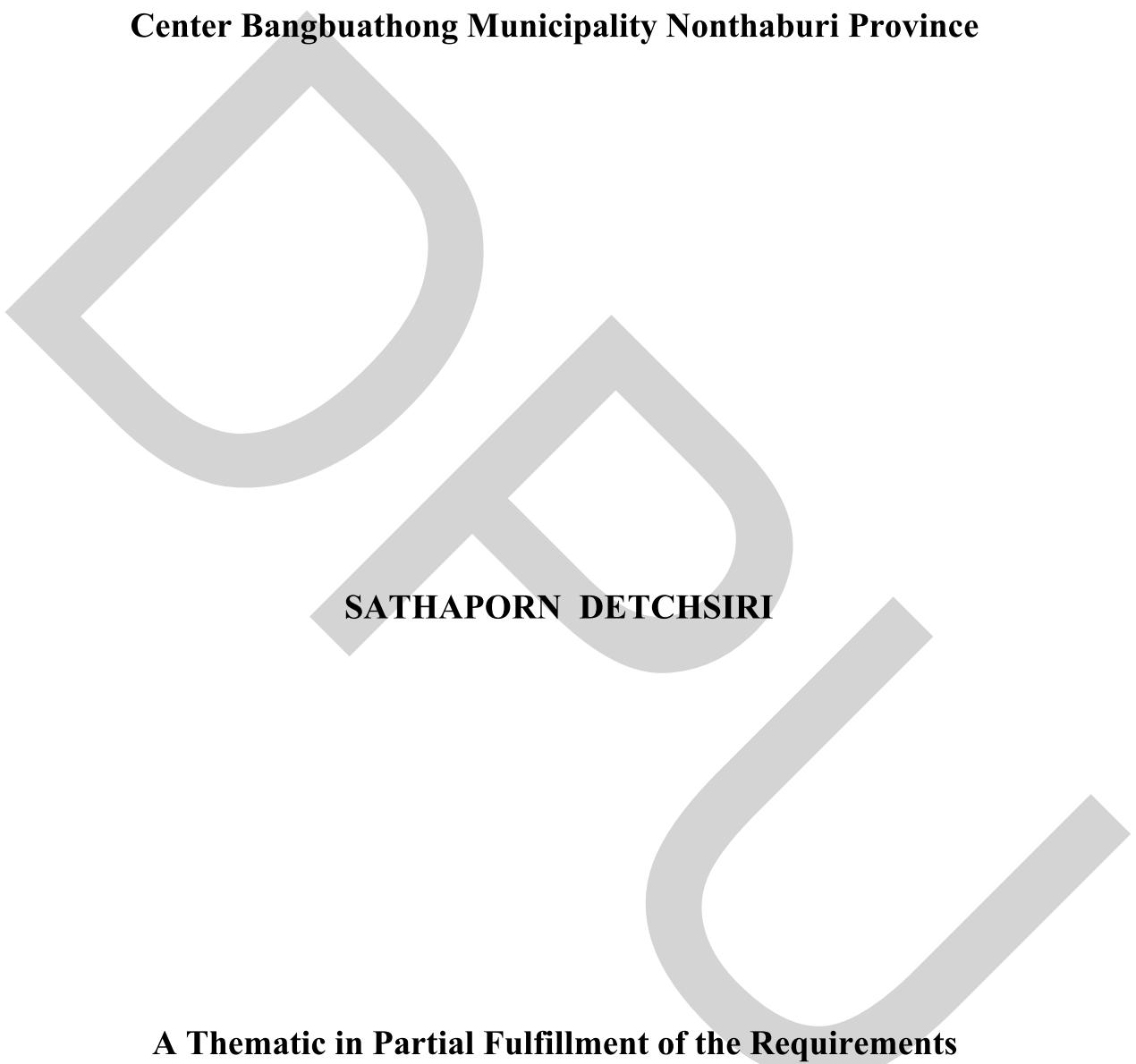
การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2553

**The Participation in Administration of Pre- school
Education Curriculum in the Pre-school Development
Center Bangbuathong Municipality Nonthaburi Province**

SATHAPORN DETCHSIRI

**A Thematic in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education Management**

**Department of Education Management
Graduate School, Dhurakij Pundit University**

2010

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของจาก รศ.ดร.กัลยา ทองขาว ประธานกรรมการสอน อาจารย์ ดร. พิมพ์ใจ กิบาลสุข กรรมการสอน และอาจารย์โชติ แย้มแสง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้ความเข้าใจ และคำแนะนำที่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านที่ได้กรุณาสละเวลาและให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และที่สำคัญของขอบคุณ คณาจารย์และผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วง ได้อย่างสมบูรณ์

คุณค่าและคุณประโยชน์อันเกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ บิดามารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ให้ความเมตตาเกื้อหนุนจนผู้วิจัยประสบความสำเร็จในครั้งนี้

สถาพร เดชคิริ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๕
กิตติกรรมประกาศ.....	๘
สารบัญตาราง.....	๙
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	2
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	2
1.4 นิยามศัพท์.....	3
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 การจัดการศึกษาปฐมวัย.....	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	17
2.3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	21
2.4 บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี.....	27
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
3.1 ประชากร.....	48
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	49
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
4 ผลการศึกษา.....	51
4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	53
4.3 ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	61
5 สรุปผลการศึกษาอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	63
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	63
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	66
5.3 ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้.....	68
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	69
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือ	79
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	83
ประวัติผู้เขียน.....	94

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	52
4.2 ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษา ปัจจุบัน ทั้ง 5 ด้าน.....	53
4.3 ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษา ปัจจุบัน ด้านการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปัจจุบัน.....	54
4.4 ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษา ปัจจุบัน ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	56
4.5 ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษา ปัจจุบัน ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร.....	57
4.6 ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษา ปัจจุบัน ด้านการนำกิจกรรมไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้.....	59
4.7 ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษา ปัจจุบันด้านการปรับปรุงหลักสูตรปัจจุบัน.....	60

หัวข้อสารนิพนธ์	การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
ชื่อผู้เขียน	ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	สถาพร เดชาศิริ
สาขาวิชา	อาจารย์โชค แบ็มแสง
ปีการศึกษา	การจัดการการศึกษา
	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์การเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ปัญหา และข้อเสนอแนะ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ในปีการศึกษา 2552 จำนวน 114 คน ครู และผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 คน และผู้บริหารการศึกษาท้องถิ่น จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 137 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง สถิติที่ใช้คือ สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ระหว่าง 30-40 ปี สถานภาพส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครอง วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าป्रิญญาตรี สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่เป็นสาขาวิชาฯ ที่ไม่ใช่ด้านปฐมวัยหรือบริหารการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่มากกว่า 10,000 บาท

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย การให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัย การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร และการจัดทำสาระหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การนำกิจกรรมไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการปรับปรุงหลักสูตรปฐมวัย ตามลำดับ

3. ข้อเสนอแนะ ในการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหาร

หลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เต็มที่เท่าที่ควร ทั้งที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เปิดโอกาสให้เข้ามา มีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้ผู้ปกครองส่วนใหญ่มักจะมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองส่วนใหญ่รู้สึกพึงพอใจในการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมีความไว้วางใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย มีการเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ก่อให้เกิดผลดีกับเด็กปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Thematic Paper Title	The Participation in Administration of Pre- school Education Curriculum in the Pre-school Development Center Bangbuathong Municipality Nonthaburi Province
Author	Sathaporn Detchsiri
Thematic Paper Advisor	Arjarn Choti Yamsang
Department	Education Management
Academic year	2010

ABSTRACT

The purpose of this study was to study the participation in administration of the pre-school education curriculum in pre-school development center Bangbuathong Municipality Nonthaburi Province. The samples selected from 114 parents of students in academic year 2009, 10 teachers and administrators, 10 committees of the school and 3 community administrators were 137 altogether. The instrument used in the study was a rating- scale questionnaire about the participation in administration of the primary education curriculum in pre-school center. The obtained data were analyzed by using program SPSS for windows of percentage, mean, standard deviation to present the results in table and report. Municipality Nonthaburi Province

The results of the study are as follow

1. Most of respondents are 30-40-year female parents with lower than bachelor degree of other majors than pre-school or education administration. Their salary is more than 10,000 baht.

2. Five aspects of the participation in administration of the pre-school education curriculum are moderate. The participation in administration of the pre-school education curriculum comprises of expressing opinions about pre-school curriculum, setting the learning plan according to the curriculum, setting the curriculum content of pre-school development center, setting the activities as learning experiences and reforming the pre-school curriculum, respectively.

3. Suggestions of the participation in administration of the pre-school education curriculum in pre-school development center Bangbuathong Municipality Nonthaburi Province were found that parents did not completely participate in administration of the pre-school education curriculum in pre-school development center though they were all allowed by the pre-school development center. Owing to most of the parents participating in doing other activities to support the development of pre-school children, they were satisfied of the administration and management of the pre-school development center. The chances of participating in doing several activities including being the school committees positively impact pre-school children and pre-school development center

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัจจุบัน

ปัจจุบันการศึกษาจัดว่าเป็นความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับชีวิตเพื่อการศึกษา เป็นพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์ในการสร้างความเจริญให้แก่มนุษย์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา นอกจากนี้การศึกษายังเป็นกระบวนการพัฒนาศักยภาพมนุษย์เพื่อเป็นตัวนำในการเปลี่ยนแปลงสังคม ไปในทิศทางที่พึงประสงค์ ทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีความพร้อมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพถือว่า เป็นภารกิจที่สำคัญของชาติ การจะจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ เช่น บุคลากรมีคุณภาพ(ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน) งบประมาณการจัดการที่ดี หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนที่ดี เป็นต้น หลักสูตรเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งปัจจุบันนี้ในกระบวนการจัดการศึกษาเปรียบเสมือนเหมือนหิน ซึ่งนำว่าเราจะต้องจัดเนื้อหา อะไร กิจกรรมอะไร มีจุดมุ่งหมายอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ (วิชัย วงศ์ไหญ์,2543)

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ(2546) ได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โดยมีหลักการจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับบุรุษของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป คำนึงถึงความเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาปฐมวัยกับระดับปฐมศึกษา และก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเน้นความสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้เด็กวัย 3-5 ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 สำหรับเด็ก 3-5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่าง ระหว่างบุคคล โดยธรรมชาติของเด็กปฐมวัย ที่เป็นวัยแห่งการเรียนรู้ และการพัฒนาการเรียนรู้ โดยผ่านการเล่นลงมือปฏิบัติค้ายตนเอง

โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่มีการติดต่อสัมพันธ์กับสถาบันครอบครัวมากกว่า สถาบันอื่นๆ ทั้งนี้ เพราะเด็กทุกคน อย่างน้อยที่สุดจะใช้เวลาอยู่ในโรงเรียนประมาณปีละ 8-9 เดือน หรือ 5 วัน ใน 1 สัปดาห์ และแต่ละวันที่จะใช้เวลาอยู่ในโรงเรียน 5-6 ชั่วโมง โดยเฉพาะใน

สถานรับเลี้ยงเด็กหรือ โรงเรียนอนุบาล ตลอดจนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะมีความเชื่อว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษานั้น จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศต่อไป

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เปิดทำการสอนระดับชั้นปฐมวัย ยึดหลักการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โดยตระหนักรและเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยซึ่งเป็นวัยที่ต้องเตรียมความพร้อมให้มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จึงได้จัดบรรยายกาศสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้อีกด้วยของการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อตอบสนองการพัฒนาการของเด็ก และการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรของผู้ปกครอง ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาท้องถิ่น จึงมีความสำคัญต่อการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นการศึกษาที่สำคัญช่วงหนึ่งของชีวิตที่มีผลต่อการพัฒนาทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่สมบูรณ์ เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศไทยต่อไป

ด้วยเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากสภาพปัจจุบัน และความสำคัญของการศึกษาระดับปฐมวัยโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ในการเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาการจัดการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจุบัน และข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยกำหนดขอบเขตที่ในการศึกษาดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ในปีการศึกษา 2552 จำนวน 114 คน ครูและผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 คน และผู้บริหารการศึกษาท้องถิ่น จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 137 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ในด้าน

1. การให้ข้อมูลเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัย
2. การจัดทำสาระหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร
4. การนำกิจกรรมไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้
5. การปรับปรุงหลักสูตรปฐมวัย

1.4 นิยามศัพท์

การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หมายถึง กระบวนการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมพัฒนาหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตรของผู้เกี่ยวข้อง ในการบริหารหลักสูตรปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ซึ่งประกอบด้วย

การให้ข้อมูลเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัย หมายถึง การแสดงความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อหลักสูตรปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

การจัดทำสาระหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง กระบวนการจัดทำสาระหลักสูตร และกิจกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร หมายถึง กระบวนการดำเนินการวางแผน และดำเนินการตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

การนำกิจกรรมไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การนำกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตร ไปใช้จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

การปรับปรุงหลักสูตรปฐมวัย หมายถึง การนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก ปฐมวัย ของเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ผู้เกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หมายถึง ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาท้องถิ่น ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้อุปการะเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2552

ครูและผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง พนักงานครู ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ผู้แสวงหา ที่ทำหน้าที่จัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

คณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง คณะกรรมการที่ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการ สถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผู้มีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครอง ท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรศาสนาและผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผู้บริหารการศึกษาท้องถิ่น หมายถึง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารการศึกษาท้องถิ่น ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล และผู้อำนวยการกองการศึกษา ของเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้คือการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย ในด้าน

- 1.5.1 การให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัย
- 1.5.2 การจัดทำสาระหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 1.5.3 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร
- 1.5.4 การนำกิจกรรมไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้
- 1.5.5 การปรับปรุงหลักสูตรปฐมวัย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางของการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยโดยใช้ กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

1.6.2 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุง หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัย

1.6.3 เพื่อเป็นแนวทางในวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมและสอดคล้อง กับพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กปฐมวัยจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ปฐมวัย

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยมีกรอบ แนวทางเกี่ยวกับวรรณกรรมดังนี้

- 2.1 การจัดการศึกษาปฐมวัย
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 2.3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 2.4 บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นให้แก่เด็กก่อนวัยเรียน เพื่อวางแผนรากฐานเบื้องต้นของชีวิตในด้านการจัดการอบรมเด็งดู และการศึกษาให้เด็กได้มีความพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพของเข้าให้ถูกต้องเป็นทรัพยากรและบุคคลที่มีคุณค่า ในการจัดการศึกษาปฐมวัยมีนักการศึกษาหลายคนทั้งในและต่างประเทศได้ให้แนวคิดดังนี้

กู้ด (Good: 1973) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง โครงการหรือหลักสูตรที่จัดสำหรับเด็กในโรงเรียนเด็กเล็ก หรือโรงเรียนอนุบาล

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542: 14) ได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยว่า หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะแตกต่างไปจากระดับอื่นๆ ทั้งนี้ เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางแผนรากฐานบุคคลิกภาพและการพัฒนาทางสมอง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางแผนรากฐานบุคคลิกภาพและการพัฒนาทางสมอง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้มีชื่อเรียกแตกต่างกันไปหลายชื่อ ซึ่งแต่ละโปรแกรมมีวิธีการและลักษณะในการจัดกิจกรรมซึ่งมุ่งหมายที่จะช่วยพัฒนาเด็กในรูปแบบต่างๆ กัน

กุลยา ตันติพลาชีวะ (2545: 1) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก 6 ขวบแรก เป็นการจัดการศึกษาเพื่อการดูแล และสร้างเสริมเด็กให้พัฒนาเต็มศักยภาพ ด้วยการเรียนรู้ที่สูงต้องซักแจ้ง ลักษณะการจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งจำเพาะไปที่การพัฒนาการเด็กโดยการจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับพัฒนาการตามวัย และส่งเสริมพัฒนาการแบบรวม ให้ตรงกับความต้องการและความสนใจ สร้างความพร้อมให้เด็กเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ มีพุทธิปัญญา

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางแผนรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาทางสมอง ซึ่งต่างไปจากระดับประถมศึกษา ซึ่งถือเป็นจุดสำคัญที่ควรมีการวางแผนและจัดโปรแกรมการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก

2.1.1 การบริหารการศึกษาระดับปฐมวัย

สภาพวิกฤติทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง ได้สร้างความก่อค้นให้เกิดความจำ เป็นอย่างยิ่งในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของไทยให้สามารถผลิตผู้ที่มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมและจริยธรรม อีกทั้งรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีคุณภาพ จากผลงานวิจัยทางการแพทย์ พบว่าเด็กปฐมวัยไทยจำนวนมากถึง 1 ใน 6 มีพัฒนาการล่าช้าไม่สมวัยโดยมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นตามอายุ แสดงว่าเด็กเหล่านี้ขาดโอกาสเรียนรู้และขาดการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม รวมทั้งจำนวนเด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาพิเศษมีเพิ่มขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงจำเป็นต้องตระหนักรู้ปัญหา มีการเฝ้าระวังและดำเนินการให้ความช่วยเหลือเด็กอายุต่ำกว่า 6 ปีทุกกลุ่มตั้งแต่แรกเกิดตลอดจนมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการและศักยภาพของเด็กปัญหาของสังคมประการหนึ่งที่มีผลกระทบอย่างยิ่งต่อเด็กปฐมวัยไทย คือความอ่อนแอกองสถาบันครอบครัวในการทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็ก เด็กปฐมวัยจำนวนหนึ่งอาจได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมอันส่งผลต่อกุณภาพชีวิตของเด็กทั้งในปัจจุบันและอนาคตจากงานปัญหาสิ่งแวดล้อม ต่างๆ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ของเด็ก ปฐมวัย รวมทั้งการหลังห้าเหลาของวัฒนธรรมต่างๆ จากภายนอกส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ทำให้จำเป็นต้องตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการดำเนินการลดภัยคุกคามของวัฒนธรรมในสังคม ตนเอง การพัฒนาเด็กที่สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตทางสังคมของเด็กซึ่งมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกันไปจึงมีความสำคัญในโลกที่ความรู้และเทคโนโลยีเกิดขึ้นมากและเป็นไปอย่างรวดเร็ว มนุษย์ไม่สามารถจัดทำ ทุกอย่าง อีกทั้งความรู้ไม่ได้อยู่นิ่งหรือเกิดขึ้นอย่างช้า

พอที่จะเรียนรู้ผ่านผู้รู้คนใดคนหนึ่งอีกต่อไป มนุษย์จำต้องได้รับการพัฒนาให้สามารถเติบโตและเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตและต้องเริ่มตั้งแต่แรกเกิด โดยการปลูกฝังให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการรับรู้ เรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ กลั่นกรองข้อมูล เลือกใช้และนำมาใช้ในสถานการณ์ที่ตนต้องการ ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้มนุษย์ยังจำเป็นต้องมีความสามารถในการเรียนรู้จากผู้อื่น และมีลักษณะที่ทำให้ผู้อื่นยินดีที่จะแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนหยิบยื่นโอกาสในการเรียนรู้ให้ คุณสมบัติที่เอื้อต่อการเจริญงอกงามตลอดชีวิตดังกล่าวจำเป็นต้องปลูกฝังตั้งแต่ปฐมวัย และต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากการแสวงความเปลี่ยนแปลงในสังคมที่ผ่านมา พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนเห็นคุณค่าของการศึกษาและตระหนักถึงสิทธิของบุตรหลานที่จะต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้คนในชุมชนจำนวนมากเริ่มมีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานของตน รวมทั้งตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ความเปลี่ยนแปลงทางความคิดดังกล่าวก่อให้เกิดความคาดหวังและผลักดันให้เกิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งกำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ เพื่อให้การศึกษาที่จัดโดยสถานศึกษาทุกแห่งมีมาตรฐานทั้งเที่ยมกันสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและมาตรฐานนั้นจำเป็นจะต้องมีการนำ หลักสูตรลงสู่การปฏิบัติเพื่อให้เด็กปฐมวัยได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ที่เหมาะสม ดังนั้นจึงได้มีการกำหนดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำหลักสูตรฉบับนี้ไปพัฒนาเด็กได้ถูกต้องเหมาะสม มีประสิทธิภาพและมาตรฐานเดียวกัน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรมวิชาการ, 2546 : 1-2)

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2546 : 43-47) สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกับครอบครัว ชุมชน ห้องเรียน หน่วยงาน และสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน กำหนดจุดหมายของหลักสูตรที่มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างเหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างของบุคคล เพื่อพัฒนาเด็กให้เกิดความสุขในการเรียนรู้ เกิดทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์

หลักสูตรสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจะต้องสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ดังนั้น สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรดำเนินการจัดทำหลักสูตร ดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจเอกสารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและเอกสารหลักสูตรอื่นๆ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น

2. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยกำหนดวิสัยทัศน์ การกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สาระการเรียนรู้รายปี การจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยายการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ สื่อและแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ทั้งนี้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอาจกำหนดหัวข้ออื่นๆ ได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

3. การประเมิน เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา แบ่งออกเป็น การประเมินก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตรหลังจากที่ได้จัดทำแล้ว โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ การประเมินระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด ความมีการปรับปรุงแก้ไขเรื่องใด และการประเมินหลังการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบหลังสูตรทั้งระบบหลังจากที่ใช้หลักสูตรครบแต่ละช่วงอายุ เพื่อสรุปว่าหลักสูตรที่จัดการมีการปรับปรุงหรือพัฒนาได้ดีขึ้นอย่างไร

การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษา

การสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสำคัญอย่างยิ่ง บุคลากรทุกฝ่ายจะต้องให้ความสนใจต่อการลดช่องว่างของความไม่เข้าใจในการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ตัวเด็ก ผู้สอน ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ ทั้งระบบ การสร้างรอยเชื่อมต่อการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จะประสบผลลัพธ์ได้ดีเมื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทเป็นผู้นำในการเชื่อมต่อ โดยเฉพาะระหว่างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในช่วงอายุ 3-5 ปี กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับ

ประถมศึกษา โดยต้องศึกษาหลักสูตรทั้งสองระบบ เพื่อทำความเข้าใจ จัดระบบการบริหารงาน วิชาการที่เอื้อต่อการเชื่อมโยงการศึกษา โดยการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างรอยเชื่อมต่อ ดังตัวอย่าง กิจกรรมต่อไปนี้

1. จัดประชุมผู้สอนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษาร่วมกันพัฒนารอยต่อของ หลักสูตรทั้งสองระดับให้เป็นแนวปฏิบัติของสถานศึกษาเพื่อผู้สอนทั้งสองระดับจะได้เตรียมการ สอนให้สอดคล้องกับวัยของเด็ก
2. จัดหาเอกสารค้านหลักสูตร และเอกสารทางวิชาการของทั้งสองระดับ ให้ผู้สอน และบุคลากรอื่นๆ ได้ศึกษาทำความเข้าใจ อ忙างสะควรและเพียงพอ
3. จัดกิจกรรมให้ผู้สอนทั้งสองระดับมีโอกาสแลกเปลี่ยนเผยแพร่ความรู้ใหม่ๆ ที่ได้รับ จากการอบรม ดูงาน ซึ่งไม่ควรจัดให้เฉพาะผู้สอนในระดับเดียวกันเท่านั้น
4. จัดเอกสารเผยแพร่ตลอดจนกิจกรรมสัมมلن์ในรูปแบบต่างๆ ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาอย่างสมำเสมอ
5. ระหว่างที่เด็กอยู่ในระดับปฐมวัย ผู้บริหารควรจัดให้มีการพนบປະทำกิจกรรมร่วมกับ ผู้ปกครองอย่างสมำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อผู้ปกครองจะได้สร้างความเข้าใจและสนับสนุนการเรียน การสอนของบุตรหลาน ได้อย่างถูกต้อง
6. สถานศึกษาที่มีเด็กทั้งสองระดับควรจัดกิจกรรมที่ผู้สอน ผู้ปกครองและเด็กได้ทำ กิจกรรมร่วมกันในบางโอกาส
7. สถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ ควรจัดปฐมนิเทศผู้ปกครอง 2 ครั้ง กีอก่อนเด็กเข้าเรียนระดับปฐมวัย และก่อนเด็กจะเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้ผู้ปกครอง เข้าใจการศึกษาทั้งสองระดับ และให้ความร่วมมือช่วยเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ใหม่ได้ดีขึ้น

ผู้สอนระดับปฐมวัย

ผู้สอนระดับปฐมวัย นอกจากจะต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กของตนแล้ว ควรศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานการจัดการเรียนการ สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองและบุคลากรอื่นๆ รวมทั้ง ช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวก่อนเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้สอนอาจจัดกิจกรรมดัง ตัวอย่างต่อไปนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อส่งต่อผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งจะทำให้ผู้สอนระดับประถมศึกษาสามารถให้ข้อมูลนั้นช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้ใหม่ต่อไป
2. พูดคุยกับเด็กถึงประสบการณ์ดี ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้
3. จัดให้เด็กมีโอกาสสรุปจัดกับผู้สอนตลอดจนสภาพแวดล้อม บรรยายกาศของห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งที่อยู่ในสถานศึกษาเดียวกันหรือสถานศึกษาอื่น

ผู้สอนระดับประถมศึกษา

ผู้สอนระดับประถมศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาจัดการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ของตนให้ต่อเนื่องกับการพัฒนาเด็กในระดับปฐมวัย ดังต่อไปนี้

1. จัดกิจกรรมให้เด็กและผู้ปกครองมีโอกาสให้ทำความรู้จักกันโดยผู้สอนและห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเปิดภาคเรียน
2. จัดสภาพห้องเรียนให้ใกล้เคียงกับห้องเรียนระดับปฐมวัย โดยจัดให้มีมุมประสบการณ์ภายในห้องเพื่อให้เด็กมีโอกาสทำกิจกรรมอิสระ เช่น มุมหนังสือ มุมเกมการศึกษา มุมของเล่น เพื่อช่วยให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ปรับตัวและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง
3. จัดกิจกรรมสร้างข้อตกลงที่เกิดจากเด็กร่วมกันเกี่ยวกับการปฏิบัติตน
4. เมยแพร่ข่าวสารด้านการเรียนรู้และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กผู้ปกครอง และชุมชน

ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษา

ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาต้องทำความเข้าใจหลักสูตรของการศึกษาทั้งสองระดับ และเข้าใจว่าถึงแม้เด็กจะอยู่ในระดับประถมศึกษาแล้ว แต่เด็กยังต้องการความรักความเอาใจใส่ การดูแลและการปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ได้แตกต่างไปจากระดับปฐมวัยและควรให้ความร่วมมือกับผู้สอนและสถานศึกษาในการช่วยเตรียมตัวเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวได้เร็วขึ้น

การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงาน

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีหลักการสำคัญในการให้สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา และกระจายอำนาจจากการศึกษาลงไปยังท้องถิ่น โดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ ดังนี้เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม จำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่ม ทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา สนับสนุน การวางแผน และดำเนินการจัด การศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

การกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการบริหารการศึกษาและระบบการประกันคุณภาพที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย สร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องมี การดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่ายครอบคลุมหน่วยงานภายในและภายนอก ตั้งแต่ระดับชาติ เบต พื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจาก บุคคลทุกระดับและทุกอาชีพ การกำกับดูแลและประเมินผลต้องมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อนำข้อมูลจากรายงานผลมาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

2.1.2 หลักสูตรปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรม วิชาการ, 2546 : 3-22) ได้กำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัย การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อ ธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัย อยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็ก พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม โดยกำหนดหลักการศึกษา ปฐมวัยเด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้อย่าง เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเอง ตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ

ภายใต้บูรณาการสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรักความเอื้ออาทร และ ความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ด้วยปัญญาสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็ก โดยองค์รวมผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำเนินชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก และ ได้กำหนดจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี โดยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการ ด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและ ความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้
 1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
 2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
 3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
 4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
 5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ คนตระการ เคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย

6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมาติ สิงแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อุ่นร่วมกับผู้อื่น ได้อ่ายมีความสุขและปฏิบัติดนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสดงทางความรู้

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของ กิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงเกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

หลักการจัดประสบการณ์

1. จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก โดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
2. เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
3. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกระบวนการและผลผลิต
4. จัดการประเมินพัฒนาการ ให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
5. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

แนวทางการจัดประสบการณ์

1. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะกับอายุ วุฒิภาวะและ ระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคน ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้คือ เด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ทั้ง ๕ ได้แก่ ลืม ไห สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิด แก้ปัญหาด้วยตนเอง
3. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการห้องทักษะและสาระการเรียนรู้
4. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
5. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยายกาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือ ในลักษณะต่างๆ กัน
6. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก
7. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
8. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและ แผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
9. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผนการสนับสนุน สื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ
10. จัดทำสารานิเทศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรอง และใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

การสร้างบรรยายการเรียนรู้

สถานศึกษาควรจัดบรรยายการเรียนที่ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ตามธรรมชาติ สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัยเรียนรู้ ผ่านการเล่นที่น่าสนใจ สนุกสนาน โดยกำหนดพัฒนาและปรับปรุงภายในห้องเรียน ห้องเรียนแต่ละห้องจะเน้นความสะอาด สวยงาม ปลอดภัย ตกแต่งนอร์ดดี้วายเน็อหาราระที่สอดคล้องกับหน่วยที่เด็กกำลังเรียนอยู่ในแต่ละสัปดาห์ ภายใต้ห้องเรียนจะมีมุมประสบการณ์ พร้อมสื่ออุปกรณ์ที่แข็งแรง สวยงาม ปลอดภัย และเพียงพอ กับจำนวนเด็ก เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ เช่น มุม เพราะมีความเชื่อว่า สภาพแวดล้อมที่ดีจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดีจากมุมประสบการณ์ เช่น มุม

ร้านค้า มุมหนังสือ มุมบล็อก มุมของเล่นพลาสติก มุมดนตรี มุมนิทาน นอกจานนี้ทางโรงเรียนได้จัดห้องเรียน ได้จัดทำห้องน้ำ ห้องส้วม ไว้ภายในห้องเรียนเพื่อความสะดวกและปลอดภัยของเด็ก

ภายในห้องเรียน จัดตกแต่งสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาด้วยพื้นที่ไม่ต่างๆ ได้แก่ ไม่คด拐 ไม่ประดับ ผ้าสวนครัว ไม่มีขันตัน หน้าอาคารเรียน จัดให้มีสระน้ำ เพื่อเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น ปลา และมีหย่อมด้านหน้าเพื่อความสวยงาม ความเพลิดเพลิน เพื่อเอื้อต่อพัฒนาการของเด็ก ศึกษานอกสถานที่ ทำให้เด็กได้สัมผัสรูปแบบชีวิตจริง ส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพจิตดี สนุกสนานกับการเรียนรู้ มีครุภัณฑ์กิจกรรมให้เด็ก ยึดหลักการสะอาด ร่มรื่น สวยงาม เป็นระบบที่บูรณาการ ปลอดภัย ทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน

สื่อและแหล่งเรียนรู้

สื่อ เป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทำหน้าที่เป็นตัวกลางถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้เด็ก กระตุ้นให้เกิดการเรียนพัฒนา ทางด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ และสติปัญญา ตลอดจนเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมให้แก่เด็ก มีระบบในการควบคุมสื่ออย่างเป็นระบบ มีผู้ดูแลรับผิดชอบ มีกระบวนการดังนี้

1. การจัดทำ มีการสอบถามความต้องการในการใช้สื่อของครูผู้สอน โดยให้แต่ละห้องนำเสนอบทกันเป็นการศึกษา
2. การจัดเก็บ สื่อทุกประเภทมีทะเบียนคุณ มีเอกสารชัดเจน
3. การจัดการ เมื่อลองทะเบียนแล้วจะแยกให้ครูประจำชั้นรับ ได้ เก็บได้โดยให้แต่ละห้องนำเสนอบทกันเป็นการศึกษา

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็น ส่วนหนึ่ง ของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้ให้มุ่งนำเสนอข้อมูลการประเมินมาพิจารณา ปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร การประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบถ้วนด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสมำเสมอต่อเนื่องตลอดปี

3. สภาพการประเมินความมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกรรมประจำวัน
4. ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลากหลายด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบสำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและการใช้กับเด็กอายุ 4-5 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนາ การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 บัญญัติ ไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมสร้างเสริมความรู้ปลูกจิตสำนึกรักการเรียนรู้ ให้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สนับสนุนการศึกษาในศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 25) ซึ่งได้นำไปสู่การตรา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2542 ในมาตรา 9 ได้ตราไว้ว่าการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีวครุ คณารักษ์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ระดมทุนพยากรณ์จากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 8 - 9)

จากกฎหมายสองฉบับนี้ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ต่อการจัดการศึกษาของประเทศไทยเป็นอย่างยิ่งที่ไม่อาจปฏิเสธและละเลยได้ ดังนั้นการค้นคว้าวิจัยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงเป็นเรื่องจำเป็น และจากแนวความคิด ทฤษฎี ข้อค้นพบของนักการศึกษานักวิชาการที่ เป็นแนวคิดพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

ระบบการศึกษาหรือกระบวนการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากโครงสร้างทางสังคมได้ การศึกษามีความเชื่อมสัมพันธ์กับสังคม ทั้งในประเด็นการสร้างคนที่มีสติปัญญา รู้จักคิดใช้วิจารณญาณสร้างความเป็นพลเมืองดี เป็นความจริงที่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม แต่ระบบสังคมประกอบไปด้วยโครงสร้างอำนาจ ค่านิยมเป็นตัวกำหนดโครงสร้าง แนวทางและแบบแผนการจัดการศึกษา ตลอดจนหลักสูตรและระบบการเรียนการสอน การจัดการศึกษาในช่วงที่ผ่านมา ได้รับผลกระทบมาจากเทคโนโลยีและสารสนเทศของโลกไว้พร้อมๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการเผยแพร่แนวคิดวิทยาศาสตร์ เมื่อสิร้อยปีที่ผ่านมา ทำให้ความคิดเป็นไปในทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และการศึกษาของไทย จนทำให้เกิดการมองข้ามวัฒนธรรมพื้นบ้าน และศักยภาพในการสร้างสรรค์ของตนเอง ซึ่งบัดนี้ถึงเวลาที่จะต้องตรวจสอบเพื่อแสวงหาทางเดือกอย่างจริงจัง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่สร้างสรรค์ต่อสิ่งมีชีวิตในยุคต่อไป (ศริกาญจน์ โภสุภรณ์ 2542 : 33)

ในระบบการจัดการศึกษาแบบดั้งเดิมที่การศึกษาทำหน้าที่สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนนั้น อุทัย คุลยเกณย์ และอาจารย์ งานวิทยาพงศ์ (2540 : 25-31) ได้ศึกษาและสรุปไว้ว่า การศึกษาในชุมชนเกิดขึ้นในลักษณะและการที่เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อชีวิตของชุมชนโดยพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถพื้นฐานในการดำรงชีวิตและเลี้ยงชีพ รู้จักใช้และคิดค้นเทคโนโลยี ฝึกให้มีทักษะในการจัดการ ในการแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรของชุมชน รวมทั้งพัฒนาสติปัญญาของบุคคลในด้านการคิด การจำ จินตนาการและการพัฒนาด้านจิตวิญญาณให้มีสำนึกร่างกาย จริยธรรม เข้าใจคุณค่าของชีวิต ธรรมชาติและสติปัญญา ซึ่งความรู้ความสามารถและคุณธรรมของปัจเจกบุคคลที่ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและสอดคล้องกับชุมชนนี้ จะมีผลส่งกลับมาพัฒนาชีวิตสภาพแวดล้อม และทรัพยากรของชุมชน ทำให้ชุมชนมีสมาชิกที่มีคุณภาพ ประกอบกับโครงสร้างทางสังคมแบบแนวรับของชุมชน และความสัมพันธ์เชิงสังคม รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน ทำให้คนในชุมชนมีโอกาสแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กันอย่างกว้างขวาง เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะที่จะก่อให้เกิดการสั่งสมและพัฒนาเป็นองค์กรความรู้หรือภูมิปัญญาของชุมชน นอกจากนี้ กระบวนการเรียนรู้เพื่อชีวิตหรือการศึกษาแบบนี้ยังมีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการของบุคคลและชุมชนในทุกด้าน เพราะมีลักษณะบูรณาการหรือเป็นองค์รวมทำหน้าที่เชื่อมบุคคล ชุมชน ให้สอดคล้องกับธรรมชาติ และเชื่อมโยงกิจกรรมในชุมชน เทคโนโลยี นิเวศวิทยา พิชีกรรม ประเพณี ค่านิยม ทำให้ชุมชนเกิดความเป็นปึกแผ่น ทั้งยังเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมหรือการขัดเกลาทางสังคม(Transmission of Culture / Socialization Function) ของชุมชน เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาของชุมชนให้ต่อเนื่อง ทั้งการศึกษายังทำหน้าที่จัดสรร炬ตามแหล่งและหน้าที่ให้แก่สมาชิกใน

ชุมชน โดยอาศัยความรู้ของบุคคลเป็นเกณฑ์ในการวินิจฉัย ซึ่งระบบการศึกษาแบบดั้งเดิม ชุมชน เป็นผู้ตัดสินให้ความเป็นธรรมและกำหนดค่า尼ยามของผู้มีการศึกษาตามสภาพความต้องการ และ ความจำเป็นของชุมชน

การจัดการศึกษาของไทยในอดีตเป็นภาระหน้าที่ของชุมชน หน่วยย่อยในชุมชน เช่น ครอบครัว วัด และสำนักเรียนต่าง ๆ มีหน้าที่ให้การศึกษาแก่ลูกหลานและสมาชิกของชุมชนทั้งด้าน วิชาการ หนังสือ และอาชีพ พ่อแม่ คนเด่า คนแก่ และช่างฝีมือเป็นครุภัติที่สอนวิชาความรู้แก่เด็ก การจัดการศึกษาในลักษณะนี้จึงมีรูปแบบหลากหลายและสอดคล้องกับพื้นที่วิถีชีวิตของชาวบ้าน ในชุมชน ความหลากหลายรูปแบบการจัดการศึกษาที่เคยมีอยู่ในชุมชนได้สูญเสียไป โดยรัฐได้ ควบคุมการศึกษา และนำเอาระบบการศึกษาของประเทศทางตะวันตกมาใช้แทนการศึกษาที่เคยมี มาแต่เดิม ระบบการศึกษาแบบใหม่นี้มีลักษณะแบบแผนเดียวกันทั่วประเทศ จึงขาดความ หลากหลายและยึดหยุ่น อีกทั้งบทบาทนี้กลับเป็นของรัฐบาลที่ส่วนกลาง โรงเรียนและครุภัติกระจาย อยู่ทั่วไป ประเทศต่างอยู่ในฐานะตัวแทนรัฐบาลและเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษาให้แก่คนใน ชุมชน ชุมชนได้ถูกละเลยและไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการและ วิถีชีวิตของชุมชน หลักการจัดการศึกษาแบบนี้ได้สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน คนส่วนใหญ่เข้าใจว่า การศึกษาคือการไปโรงเรียน ผลจากการจัดการศึกษาตามรูปแบบและแนวคิดดังกล่าวข้างต้นได้ ก่อให้เกิดผลที่ไม่พึงประสงค์ทางหลายประการต่อผู้คนและชุมชน ซึ่งเป็นหัวข้อพิพาทย์วิจารณ์อยู่ใน ขณะนี้ นอกจากรัฐบาลจะไม่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น บุคคลาภิวัตน์หรือโลกไร้พรมแดนอย่างในปัจจุบันเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ของการเรียกร้องให้มีการ ปฏิรูปการศึกษาในช่วงลิบปีที่ผ่านมา ได้มีการเรียกร้องจากนักวิชาการ และบุคคลจากหลากหลายการ ให้รัฐบาลและผู้เกี่ยวข้องหาแนวทางจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชนโดย เปิดโอกาสให้ชุมชนได้รีฟื้นบทบาทในการจัดการศึกษาของตนและเชื่อมประสานเข้ากับ กระบวนการในโรงเรียน การจัดการศึกษาวิธีนี้จะนำไปสู่การเรียนรู้อยู่บนพื้นฐานของชุมชนและ กำลังทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : ข - ค)

โรงเรียนกับการศึกษาในชุมชนระบบการศึกษาดั้งเดิม ครอบครัว วัดและชุมชน เป็น แหล่งความรู้ที่หลากหลาย ปัจจุบันนี้โรงเรียนเป็นแหล่งความรู้เพียงแหล่งเดียว ที่รัฐบาลให้จัด การศึกษาโดยความชอบธรรม ซึ่งส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชน ความสามารถและทักษะที่ ผู้เรียนได้รับไม่สอดคล้องกับความรู้เดิมในชุมชน ภูมิปัญญาของชุมชนถูกทอดทิ้ง เนื้อหาสาระการ เรียนรู้ถูกกำหนดโดยรัฐ การศึกษาภายในเป็นการศึกษาแบบแยกส่วน ไม่พัฒนาความสามารถ ทักษะ

ด้านอาชีพเฉพาะอย่าง ทำให้ระบบการศึกษาในโรงเรียนมีบทบาทจำกัดไม่ช่วยในการพัฒนาชุมชนอย่างกว้างขวาง บทบาทของโรงเรียนทำหน้าที่เป็นเพียงเครื่องมือขัด格ทางสังคมที่ตอบสนองต่อการเรียนรู้ ทักษะคติ และวิชีวิตนักชุมชน การจัดการศึกษาในลักษณะนี้ได้ทำลายแหล่งการเรียนรู้ให้ลดน้อยลง โรงเรียนจะต้องปรับบทบาทของตนเองให้สอดคล้องกับชุมชน เงื่อนไขที่สำคัญ คือ โรงเรียนและชุมชนรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องปรับเปลี่ยนและปรับกระบวนการทัศน์ในการทำงานร่วมกัน ทั้งชุมชนและโรงเรียนต้องมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาตรงกัน การมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชนมีโครงสร้างความสัมพันธ์ของการจัดการศึกษาแบบแนวร่วม ผู้บริหารโรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนและครูมีส่วนร่วมในการคิด ริเริ่ม เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ การทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะทำให้ชุมชนและโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดอุปสรรคในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ลดน้อยลง โรงเรียนจะเห็นความสำคัญของชุมชนและร่วมมือกับชุมชนมากขึ้น (ศิริกัญจน์ โภสุमก์, 2542 : 36)

การมีส่วนร่วมควรจะเริ่มศึกษาจากสิ่งที่เขาเผชิญความทุกข์ในจิตวิญญาณของเขาระหว่างสอดคล้องกับภูมิปัญญาหรือพื้นฐานจิตวิญญาณเข้าด้วยการจัดการศึกษาร่วมกับชุมชนต้องเข้าใจและดำเนินถึงพื้นฐานความต้องการของชุมชนเป็นสำคัญ การศึกษาจะต้องสัมพันธ์กับเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน การศึกษาต้องเข้าไปร่วมกับชีวิตของชาวบ้าน ไม่ใช่ให้ชาวบ้านมาร่วมกับการศึกษา (พรพิพัฒน์ อินทิราโรทัย และอนงค์นุช ภูยานนท์, 2542 : 134)

ชาติ พ่วงสมจิตร์ (2542 : 6) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาไว้ว่า จากการที่ผ่านมาบังตั้งแต่ยุคที่ยังไม่มีระบบโรงเรียน ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาก็คือ วัด ต่อมามีการจัดการศึกษาเป็นระบบโรงเรียน ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการก่อตั้ง ทำนุบำรุง และตรวจสอบดูแลก็คือ วัดและชุมชน จากจุดเริ่มต้นเช่นนี้น่าจะเป็นนิมิตหมายที่ดีในเรื่องการมีส่วนร่วมของสังคมและชุมชนต่อการจัดการศึกษาโดยรัฐไม่ต้องรองรับสิ่งเสริมอย่างเช่นปัจจุบัน ถ้าช่วงหนึ่งรัฐไม่เข้าไปแทรกแซงและตัดตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนจนทำให้ประชาชนหันกลับบทบาทจากผู้ก่อตั้ง ผู้ทำนุบำรุง และผู้ตรวจสอบกำกับติดตามลงมาเป็นเพียงผู้รับบริการทางการศึกษาเท่านั้น ผลกระทบการที่รัฐเข้าไปผูกขาดจัดการศึกษา ทำให้ชุมชนไม่ได้เข้ามามีบทบาทเท่าที่ควรทำให้การศึกษากลายเป็นสถานศึกษาก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับชุมชนมากนัก สถานศึกษาจัดการศึกษาตามนโยบายของรัฐเป็นหลักโดยไม่ค่อยคำนึงถึงความต้องการของประชาชน สาระในการจัดการศึกษาก็ไม่ได้ปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้สึกรักผูกพันและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดผลกระทบตามมาอีกมากมาย เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามายัง

มีส่วนร่วมกับสถานศึกษา หมายถึง การสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชน องค์กรห้องเรียน องค์กรของรัฐ และองค์กรเอกชนที่แวดล้อมสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบ การดำเนินงานของสถานศึกษา รวมถึงการมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงาน การร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมกำกับติดตามตรวจสอบและร่วมรับผลอันเกิดจากการดำเนินงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและชุมชน

2.3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

การจัดการศึกษาของชาติเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศ ดังนั้น ผลเมืองของทุกประเทศทุกคนต้องมีโอกาสได้รับการศึกษาโดยเท่าเทียมกันและทั่วถึง โดยได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อสนับสนุนความต้องการของสังคมและชุมชน ตามที่ ประเวศ วะสี (2539 : 34) กล่าวว่า “การศึกษาสำหรับคนทั่วโลก (Education for all) จะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อสังคมทั่วโลกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for education) การศึกษาไม่ใช่เรื่องของครู โรงเรียน หรือกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น แต่ทุกส่วนของสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา” สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษามีดังนี้ (คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543 : 8 - 11)

มาตรา 8 การจัดการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิต สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

มาตรา 22 หลักการจัดการศึกษา ในการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้และถือว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเติมศักยภาพ

มาตรา 24 กระบวนการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความสนใจของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝีทักษะ กระบวนการคิด การจัดการการเพชริญ สถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ กิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและการเกิดการไฟรู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดี งามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ผู้สอนสามารถจัดบรรยายภาษาสากลได้ แล้วล้อม สื่อการ

เรียน และอ่านวิความสะความเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกวิชา ทุกสถานที่

มาตรา 27 และ 28 การพัฒนาหลักสูตรแต่ละระดับ ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลาง และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 29 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวองค์กร ชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนาสถาน ประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น จัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน รวมทั้งハウวิธีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 นั้น นักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดไว้ พoSruPได้ดังนี้

วิจาร ศรีสะจ้าน (2543 : 21) ได้กล่าวถึง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ว่าเป็นกฎหมายการศึกษาที่ยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิตและให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งหมายความว่าเป็นการศึกษาสำหรับทุกคนและทุกคนมีบทบาทรับผิดชอบในการจัดการศึกษาร่วมกัน “Education for all และ All for education” (มาตรา 8 (2) มาตรา 11 และมาตรา 12)

รุ่ง แก้วแดง (2543 : 38 - 39) กล่าวถึงความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาว่า จะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วม เพราะการศึกษาไม่ใช่หน้าที่เฉพาะของกระทรวงศึกษาธิการหรือของโรงเรียน และควรเพียงฝ่ายเดียว การศึกษาเป็นเรื่องของทุกคน การให้ประชาชนมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญ และเป็นจุดเน้นความสำเร็จ การจัดการศึกษาในอดีตที่ผูกขาดการจัดการศึกษาไว้ที่โรงเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่เข้าใจว่า การศึกษาคือ การไปโรงเรียนเท่านั้น จึงละเอียบทบทของครอบครัว สถาบันศาสนา ชุมชน ฯลฯ ในเรื่องการจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษาไม่ตอบสนองความต้องการของชุมชน เพราะประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การบริหารและการจัดการเรียนการสอน

อุทัย บุญประเสริฐ (2543 : 183 - 187) กล่าวว่า การศึกษาตอบสนองความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างเหมาะสม รวดเร็ว ทันการ ต้องให้สถานศึกษาที่มีอิสระในการบริหารจัดการ

ตนเอง ต้องปรับกระบวนการบริหารจัดการไปสู่การให้ชุมชนมีส่วนร่วม (Participative Administration) และผู้บริหารต้องพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและให้ชุมชนมีส่วนร่วม หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหารตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ทั้งครูผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น สำหรับการบริหารจัดการโดยชุมชนเป็นหลัก หรือการควบคุมโดยชุมชนเป็นการคืนอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาให้แก่ชุมชนและเพิ่มความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนและผู้ปกครอง จะทำให้ผู้รับบริการการศึกษามีความพึงพอใจในการศึกษาที่จัดมากที่สุด หลักสูตรของโรงเรียนต้องตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครอง ตอบสนองชุมชนและห้องถิน

การมีส่วนร่วม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาจะต้องดำเนินถึงการมีส่วนร่วมและการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ในชุมชนและสังคม มาใช้ในการจัดการศึกษา ทั้งจากรัฐ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรบริหารส่วนตำบล องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ และสถานบันสังคมอื่น ๆ เข้ามาเป็นผู้จัดและร่วมจัดการศึกษา

สรุปหากแนวคิดในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ของนักการศึกษาที่กล่าวมา เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนได้ส่วนเสีย ต่อการจัดการศึกษา ได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมรับผิดชอบ ต่อการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน สังคมและประเทศไทย โดยเน้นที่คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเท่านั้นไม่มีกัน

ความหมายของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

พิมพ์วัลย์ ปรีดาสวัสดิ์ (2526 : 74 - 75) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะที่เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาว่า มีพื้นฐานที่สำคัญสามประการคือ ประการที่หนึ่ง ชาวบ้าน เป็นตัวหลักในการแก้ปัญหาของ họเอง รัฐมีบทบาทเพียงตัวกลางตัวกลางและสนับสนุนเท่านั้น ประการที่สอง การพัฒนาที่แท้จริงเป็นการพัฒนาศักยภาพมนุษย์โดยส่วนรวมให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมจึงรวมไปถึงการกระจายข้อมูลข่าวสาร เพื่อพัฒนาระดับการรับรู้และนัดความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และประการสุดท้าย การพัฒนาขีดหลักจากสิ่งที่มีอยู่แล้ว ในชุมชนกล่าวคือ พื้นฐานและวิถีชีวิตที่ดำรงอยู่ในชุมชน

บุญวัฒน์ บุญเมฆ (2526 : 20) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้คิดริเริ่ม พิจารณาตัดสินใจ ปฏิบัติและรับผิดชอบในเรื่องที่ มีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง

ทวีทอง วงศ์สวัสดิ์ (2527 : 2) สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขึ้นความสามารถของตนในการจัดการควบคุมการใช้และการ กระจายทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็น อย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการพัฒนาจากการรับรู้ และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปแบบการตัดสินใจการกำหนดชีวิตของตนเองย่างเป็นตัวของตัวเอง

นิรันดร์ จงจิตเวศย์ (2527 : 183) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การเกี่ยวข้อง ทางด้านจิตใจและการมีส่วนร่วม (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งผลมาจากการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุร้าวให้กระทำการ (Contribution) ให้ บรรลุความมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

ประชุม เวสารัชช์ (2528 : 3 - 5) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าต้อง ครอบคลุมในประเด็นต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วม สะท้อนการเข้าเกี่ยวข้องโดยสมัครใจ และเป็นประชาธิปไตยในกรณี ต่อไปนี้

1) การมีส่วนร่วมของประชาชน ครอบคลุมการสร้างโอกาสเอื้อให้สมาชิกทุกคน ของชุมชนและของสังคม ได้ร่วมกิจกรรม ซึ่งนำไปสู่กระบวนการพัฒนาและมีอิทธิพลต่อ กระบวนการพัฒนา ตลอดจนเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

2) การแบ่งปันผลประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

3) การตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบาย การวางแผนและดำเนินการ โครงการ พัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

2. การมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างส่วนที่ประชาชนลงแรงและทรัพยากร เพื่อ พัฒนากับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนลงแรงดังกล่าว หรืออีกนัยหนึ่งคือ การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการตัดสินใจ ไม่ว่าระดับท้องถิ่น ภูมิภาคและระดับชาติ จะช่วยก่อให้เกิดความ เชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ประชาชนลงทุนลงแรงกับประโยชน์ที่ได้

3. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจพิเศษแตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจ ของประเทศ การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็นเพียงเทคนิคบริหาร แต่เป็นปัจจัยสำคัญในการ ประกอบให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่มุ่งเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน

ทัศนา แสวงสักดิ์ (2539 : 15 - 16) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องของความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ และความรู้สึกนึกคิดของแต่ละคนที่มีต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของกลุ่ม หรือเป็นแรงกระตุ้นที่ช่วยทำให้มีความสำเร็จซึ่งเป็นป้าหมายของกลุ่มหรือเป็นความรับผิดชอบต่อกิจกรรมร่วมกัน ด้วยการเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involvement) การช่วยเหลือ (Contribution) และร่วมรับผิดชอบ (Responsibility) การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับ 3 ลักษณะ คือ เป็นการให้การช่วยเหลือ เป็นการให้อำนาจและเป็นงานขององค์การ โดยย้ำถึงความสำคัญของการให้อำนาจว่าเป็นความหมายของการมีส่วนร่วม การให้อำนาจเป็นการเพิ่มหรือพัฒนาทักษะหรือขีดความสามารถในการบริหาร การมีส่วนร่วมจึงมีความสัมพันธ์กับการให้อำนาจ องค์การเป็นปัจจัยพื้นฐานของการให้อำนาจ และมักจะเป็นรากฐานสำคัญของการให้ความช่วยเหลือด้วย ดังนั้น การช่วยเหลือการให้อำนาจและงานองค์การจึงมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม นอกจากนี้การมีส่วนร่วมยังเป็นพื้นฐานของกิจกรรมทุกกิจกรรม กระบวนการตัดสินใจของกลุ่มจะเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในกลุ่มการมีส่วนร่วมในการบริหารจะทำให้การบริหารเปิดกว้างอิสระ ทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหาร อันเป็นวิถีทางในการขยายอิทธิพลของสายบังคับบัญชา และลงสู่ระดับปฏิบัติในองค์การ ซึ่งปัจจัยของการมีส่วนร่วมมี 4 ประการ คือ

1. เป็นความพยายามที่เกี่ยวข้องกับทางด้านจิตใจและความรู้สึก
2. เป็นการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ
3. เป็นการให้บุคลากรรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน
4. เป็นการพัฒนาการมีส่วนร่วม ซึ่งคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการมีส่วนร่วมอย่างไม่แท้จริงกับการมีส่วนร่วมมากเกินไป

โอลเคลย์ (Oakley, 1991 : 8 - 9) เห็นว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ 3 ลักษณะต่อไปนี้ คือ 1) เป็นการให้การช่วยเหลือ 2) เป็นการให้อำนาจ 3) เป็นงานขององค์กร โดยย้ำถึงความสำคัญของการให้อำนาจว่า หมายถึงการมีส่วนร่วม การให้อำนาจเป็นการเพิ่มหรือพัฒนาทักษะ ขีดความสามารถในการบริหาร การมีส่วนร่วมจึงมีความสัมพันธ์กับการให้อำนาจ องค์การเป็นปัจจัยพื้นฐานของการให้อำนาจ และมักจะเป็นรากฐานสำคัญของการให้ความช่วยเหลือด้วย ดังนั้น การช่วยเหลือ การให้อำนาจและงานขององค์การ จึงมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

กุสตาโว (Gustavo, 1992 : 4) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไปมีหน้าที่หรือมีส่วนร่วมรับผิดชอบในบางสิ่งบางอย่าง แต่ต่อมาก็ความหมายของการมีส่วนร่วมนี้เชื่อมโยงไปสู่

กระบวนการในการเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบของแต่ละบุคคลหรือกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม

ดังนั้น สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การเกี่ยวข้องด้านจิตใจ และอารมณ์เปิดโอกาสให้ประชาชนได้คิดเริ่ม ตัดสินใจ ปฏิบัติ รับผิดชอบ แก้ปัญหา การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการพัฒนาความสามารถควบคุมทรัพยากร การร่วมกิจกรรมตามหลักประชาธิปไตยตลอดจนการให้อำนาจการเข้าไปมีหน้าที่รับผิดชอบ

ลักษณะของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

นักวิชาการหลายท่าน ได้ให้แนวคิดหลักเกณฑ์ในการจำแนกลักษณะหรือประเภทของ การมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน เช่น ตามแนวคิดของ

ยุวัตตน์ วุฒิเมธี (2526 : 12) กล่าวถึง หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า หลักความร่วมมือของประชาชนที่สำคัญยิ่งก็คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างจริงจังและจริงใจ ทั้งนี้ ด้วยการเปิดโอกาสให้มีการศึกษา การร่วมพิจารณาและการตกลงใจร่วมกันในการแก้ไขปัญหาหรือการวางแผนการต่าง ๆ การที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมก็เพื่อเป็นการให้ประชาชนมีสิทธิและความเสมอภาคกัน ในอันที่จะรับผิดชอบในสังคม ประชาชนมีโอกาสร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบ

เลริมศักดิ์ วิศวัลภารณ์ (2537 : 19) ได้ศึกษาวิเคราะห์ พระราชบัญญัติและระเบียบของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในส่วนที่ให้เอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาที่ภาครัฐจัดดำเนินการปรากฏว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริการการศึกษาจะมีอยู่ในลักษณะเดียวคือ ในรูปของ “คณะกรรมการ” การเข้าร่วมในคณะกรรมการก็จะอยู่ในลักษณะของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความหมายรวมถึง ข้าราชการและหน่วยงานอื่น ข้าราชการที่เกย์บลแล้วหรือประชาชนทั่วไป

กาญจนา แก้วเทพ (2538 : 129) ได้วิเคราะห์ลักษณะการมีส่วนร่วมแบบความสัมพันธ์ระหว่างนักพัฒนาและประชาชนในการทำงานร่วมกันตามแนววัฒนธรรม ว่าความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันของพัฒนากรกับประชาชน ต้องมีลักษณะเฉพาะตัว ก็คือ มีความสัมพันธ์แบบ Partnership อันมีองค์ประกอบอยู่ 3 ลักษณะ ก็คือ เป็นลักษณะที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน รับผิดชอบร่วมกัน เพราะจะนั้นผลการพัฒนาออกมาไม่ดีก็ต้องรับผิดชอบร่วมกันทั้งสองฝ่าย ลักษณะที่สอง เป็นความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน เสมอกากกันและลักษณะสุดท้าย เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ที่มีประโยชน์ร่วมกัน ผลประโยชน์ไม่ขัดแย้งหากแต่สนับสนุนซึ่งกันและกัน ใน

รูปธรรมที่เป็นจริง ความสัมพันธ์ระหว่างนักพัฒนา กับประชาชนจะเป็นรูปแบบที่เปลี่ยนไปตามสถานการณ์ แยกว่าเป็น ความสัมพันธ์พลวัตร (dynamic relationship) ในบางสถานการณ์จะมีความสัมพันธ์แบบเพื่อนที่เสมอ กัน บางสถานการณ์ก็จะเป็นเหมือนพี่น้องกัน

อุทัย บุญประเสริฐ (2542 : 1- 4) ได้วิเคราะห์ถึงลักษณะการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ ในการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา ในประเทศไทยปัจจุบันนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า ให้กระทรวงฯ จัดการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนามและวัฒนธรรมเขตพื้นที่ การศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง การดำเนินงานตามนัยดังกล่าวจะเป็นการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน โดยมุ่งหวังให้เป็นการเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนให้สอดคล้องและเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด

จากการศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมดังกล่าว จะเห็นว่าลักษณะการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ ในการร่วมจัดการศึกษาที่เสมอภาคและเท่าเทียมกัน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกันและการกำหนดการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เกี่ยวข้องกันตนเอง

2.4 บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ในช่วง 5 ปี แรกของชีวิต เป็นระยะที่สำคัญที่สุด เนื่องจากสมองของเด็กมีการเจริญเติบโต และพัฒนาอย่างรวดเร็ว ซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครอง หรือผู้ครุภูมิและเด็ก ต้องทราบนักถึงความสำคัญของพัฒนาการ หรือการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัย โดยพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดตามวุฒิภาวะ หรือความพร้อมของเด็กซึ่งต้องมีการส่งเสริมให้เหมาะสมตามวุฒิภาวะหรือความพร้อมของเด็กแต่ละคนตามช่วงอายุ โดยอาศัยความร่วมมือจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือครุภูมิเด็กที่เกี่ยวข้องกับเด็กผ่านกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ ต่อไปนี้

1. หลักสูตรปฐมวัย
2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
 - 2.1 สาระการเรียนรู้
 - 2.2 แนวการเรียนรู้

2.3 กิจกรรมการเรียนรู้

2.4 สื่อการเรียนและแหล่งการเรียนรู้

ข้อมูลทั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ตระหนักและเดึงหัวใจ ความสำคัญในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย เพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยทั้ง 4 ด้าน และเป็นการปูพื้นฐานความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การที่เด็กปฐมวัยจะมีพัฒนาการเป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวังนั้น องค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งคือเด็กจะต้องได้รับการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ทันสมัย เหมาะสมตามวัยและได้ลงมือปฏิบัติจริง

ปรัชญาของการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จัดการศึกษาโดยจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบเรียนปนเล่นภายในตัวบทของสังคมและวัฒนธรรมโดยชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน เต็มตามศักยภาพ และเป็นสามาชิก ที่ดีของสังคม

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จัดการศึกษาให้เด็กมีพัฒนาการครบถ้วนตามวัย โดยเด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ลงมือปฏิบัติ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาส่งเสริมกระบวนการ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความสนใจของเด็กเป็นรายบุคคล และความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น โดยเน้นให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรม เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม มีความสามารถและมีความสุข

วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย

วิสัยทัศน์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมทั้ง 4 ด้าน คือ 1. มีสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขนิสัยที่ดี 2. มีสุนทรียภาพทางด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว 3. มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ รักชาติ ศาสนา กษัตริย์ รักความเป็นไทย รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม 4. มีความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสาร คิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมตามวัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

ภารกิจ

ภารกิจศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

- จัดกิจกรรมส่งเสริมประสบการณ์เตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ ศติปัญญา

2. จัดกิจกรรมส่งเสริมระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์
 3. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีความรักชาติ ศาสนา กษัตริย์ และเป็นความเป็นไทย
 4. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
 5. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่ออยู่ร่วมกับสังคม ได้อย่างมีความสุข
 6. จัดกิจกรรมส่งเสริมสุนทรียภาพทางด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว
 7. จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะทางด้านภาษา กระบวนการคิด และการแก้ปัญหา
 8. พัฒนาครูผู้ดูแลเด็กและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความสามารถตามศักยภาพ และเป็นแบบอย่างที่ดี
 9. พัฒนาสภาพแวดล้อม สื่อ อุปกรณ์ให้เหมาะสม ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้
 10. พัฒนาระบบบริหารจัดการ ให้มีประสิทธิภาพ และชุมชนมีส่วนร่วม
 11. จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเด็กพิเศษ ให้มีโอกาสพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ เป้าหมาย
เป้าหมายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
 1. เด็กทุกคนมีสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุนนิสัยที่ดี
 2. เด็กทุกคนมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ รักธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม 3. เด็กทุกคนรักชาติ ศาสนา กษัตริย์ และความเป็นไทย
 4. เด็กทุกคนแสดงออก ได้ตามศักยภาพด้านศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกายตาม จินตนาการ
 5. เด็กทุกคนมีความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสาร ได้เหมาะสมกับวัย
 6. เด็กทุกคนมีทักษะกระบวนการคิด และสามารถแก้ปัญหา ได้เหมาะสมกับวัย
 7. เด็กทุกคน ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยอย่างมีความสุข
- จุดหมาย**
- จุดหมายในหลักสูตร หมายถึง พฤติกรรมหรือสภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับเด็ก คุณลักษณะตามวัย เป็นความสามารถหรือสภาพที่พึงประสงค์ในพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้นๆ ขณะเดียวกันครูผู้ดูแลเด็กจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล คุณลักษณะตามวัยหรือสภาพที่พึงประสงค์ ได้แก่

1. พัฒนาการด้านร่างกาย
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ
3. พัฒนาการด้านสังคม
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การจัดประสบการณ์ หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนที่ให้เด็กอายุ 0–5 ปี มีโอกาสได้กระทำกิจกรรมด้วยตนเอง กิจกรรมการเรียนรู้จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงในส่วนนี้ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขียนระบุหลักการ วิธีการในการจัดประสบการณ์ โดยศึกษาหลักการ แนวทางจากหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และเอกสารคู่มือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กเล็ก รวมทั้งเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1. ประสบการณ์ที่จัด

ตารางกิจกรรมประจำวัน

ตารางกิจกรรมประจำวัน คือ กำหนดการที่จะให้ทราบได้ว่าในแต่ละวันเด็กและ ครูผู้ดูแลเด็กจะทำอะไรกันบ้าง เมื่อไหร่ เวลาใด ที่ไหน อย่างไร การกำหนดหลักการและขอบข่ายการจัด กิจกรรมประจำวันไว้ เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กใช้เป็นหลักในการออกแบบกิจกรรมประจำวันของให้สอดคล้องกับสภาพสภาวะของชุมชน ท้องถิ่นที่ศูนย์ตั้งอยู่

กิจกรรมประจำสัปดาห์

กิจกรรมประจำสัปดาห์ คือ การกำหนดขอบข่ายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในสัปดาห์ที่จัดให้มีขึ้นสัปดาห์ละครึ่งหมุนเวียนกันทุกวันในหนึ่งสัปดาห์ มีความสัมพันธ์กับธรรมชาติตามฤดูกาล วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของท้องถิ่นเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ ผ่านการเลียนแบบ การทำงานจากผู้ใหญ่

กิจกรรมประจำปีการศึกษา

กิจกรรมประจำปีการศึกษา คือ กิจกรรมที่เกิดจากความคิดที่ต้องการสร้างชุมชน ที่มีความสุข เป็นการประสานความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก เพื่อสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีร่วมกัน ในรอบ 1 ปี อีกทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กผ่านประเพณี และวิถีชีวิตของท้องถิ่น

แนวการจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กเล็ก เน้นการจัดในลักษณะของการดูแล และให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาแบบองค์รวมในทุกด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล ในการนำเสนอเพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ มีดังนี้

1. พัฒนาการด้านร่างกาย กิจกรรมที่ควรส่งเสริมและสนับสนุนด้านร่างกายเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ (กล้ามเนื้อแข็ง - ขา - ลำตัว) กล้ามเนื้อเล็ก (กล้ามเนื้อมือ - นิ้วมือ) และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท (กล้ามเนื้อมือ - ประสาทตา) ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ตามจังหวะดนตรี การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส การเล่นออกกำลังกายนั่ง เป็นต้นประสบการณ์ที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การเคลื่อนไหวและการทรงตัวการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อและระบบประสาท เด็กควรมีโอกาสเรียนรู้ผ่านกิจกรรม และการเล่นในสภาพแวดล้อมใกล้ตัวได้รับประสบการณ์การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างแขนกับขา มือกับปาก มือกับตาไปด้วยกัน

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส ได้พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองจากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น เล่น ฟังนิทาน ท่องคำล้อจ่อง ร้องเพลง เป็นต้น

ประสบการณ์ที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง การแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข การควบคุมอารมณ์และการแสดงออก พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้เด็กรู้สึกเป็นที่รัก อบอุ่นมั่นคง เกิดความรู้สึกปลอดภัย ไว้วางใจ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กสร้างความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

3. พัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เช่น เล่นอย่างอิสระ เล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น แบ่งปันหรือการให้รู้จักการรอคoyer ใช้ภาษาบอกความต้องการ ช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน ได้

ประสบการณ์ที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การช่วยเหลือตนเอง การปรับตัวอยู่ในสังคม เด็กควรมีโอกาสได้เล่นรวมกลุ่มหรือทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นเด็กวัยเดียวกันหรือต่างวัย

เพศเดียวกันหรือต่างเพศหรือผู้ไห้ภู่อย่างสมำเสມอตลอดจนฝึกให้ช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันตามวัยที่เด็กสามารถทำได้

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหว ได้พัฒนาการใช้ภาษาสื่อความหมายและความคิด รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง ผิวสัมผัส จดจำชื่อเรียกสิ่งต่างๆ รอบตัว มีการฝึกการใช้อวัยวะรับสัมผัสต่าง ๆ ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนังในการแยกแยะสิ่งที่รับรู้และเรียนรู้เกี่ยวกับความเหมือน ความแตกต่าง และมิติสัมพันธ์

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เน้นการจัดในลักษณะของการคุ้ยและให้เด็กได้รับการพัฒนาแบบองค์รวมในทุกด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา ตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งจะใช้ข้อมูลกิจกรรมประจำวันในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นกรอบในการนำเสนอเพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยมีหลักการจัดดังนี้

1. จัดประสบการณ์ให้ครอบคลุมเด็กทุกประเภทที่มีอายุ 0-5 ปี
2. พัฒนาเด็กโดยชี้ด้วยการอบรมลึกลงถู และให้การศึกษา
3. พัฒนาเด็กโดยของค์รวมผ่านการเล่นที่เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคล

4. จัดประสบการณ์ที่สามารถให้เด็กได้ดำรงชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

5. พัฒนาเด็กโดยบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการศึกษาปฐมวัย
6. พัฒนาเด็กโดยให้ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วม

หลักการดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำมาจัดกิจกรรมประจำวันจึงประกอบด้วยกิจกรรมที่มุ่งพัฒนา clad เนื้อใหม่ พัฒนา clad เนื้อเด็ก พัฒนาอารมณ์ จิตใจ และการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาสังคมนิสัย พัฒนาการคิด พัฒนาภาษา และกิจกรรมส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ดังนี้

1. กิจกรรมพัฒนา clad เนื้อใหม่ เพื่อให้เด็กพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหม่ การเคลื่อนไหวและความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่างๆ จึงแนะนำให้จัดกิจกรรมให้เด็กดังนี้

1.1 เล่นอิสระคลายแจ้ง เป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย มุ่งพัฒนาด้านกล้ามเนื้อ ให้ญี่ ขณะเดียวกัน เป็นการฝึกให้เด็กได้คิดตัดสินใจเลือก โดยอิสระด้วยตนเอง เด็กเป็นผู้เลือกที่จะเล่นเอง ทั้งวิธีการเล่น วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ สถานที่ที่จะเล่นรวมถึงเวลาที่เล่น

1.2 การเล่นเครื่องสนาม เป็นกิจกรรมการเล่นเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง มีโอกาสลงมือปฏิบัติและกระทำกับอุปกรณ์เครื่องเล่นสนาม ได้อย่างอิสระ เป็นโอกาสที่เด็กจะได้ใช้กล้ามเนื้อให้ญี่ ในการทรงตัว การโหน การโยกไหว การปีนขึ้นและ ไต่ลง ความมีการแนะนำวิธีการเล่นที่ปลดภัยจากอุบัติเหตุ

1.3 การเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ ด้วยเสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ และ อุปกรณ์อื่นๆ มาประกอบการเคลื่อนไหว

2. กิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก

เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ ระหว่างมือ และตา จึงแนะนำกิจกรรมให้เด็กดังนี้

2.1 การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส เป็นการที่เด็กใช้ประสาทสัมผัส คือ ตา หู จมูก ลิ้น และกายสัมผัส เพื่อรับรู้และมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุลิ่งของที่เป็นเครื่องเล่นชนิดต่างๆ เครื่องเล่นสัมผัส คือสิ่งที่ครูผู้สอนได้เลือกจัดทำขึ้น หรือจัดทำมาให้ได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5

2.2 การเล่นเกมต่อภาพ เกมต่อภาพเป็นเกมเพื่อการศึกษา ลักษณะเป็นภาพบนแผ่นกระดาษแข็งหรือไม้อัดบางมีขนาดเหมาะสมแก่การหยิบจับวางเป็นภาพ ที่เหมาะสมแก้วัย

2.3 การฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย คือ ฝึกให้เด็กรู้จักหน้าที่การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เกี่ยวกับการสวม-ถอดเสื้อผ้า การ穿และเปลี่ยน การหีบหัก การถอดใส่ถุงเท้า รองเท้าด้วยตนเอง การรู้จักเลือกแต่งกายให้เหมาะสมสมกับสถานที่โอกาส และกิจกรรม โดยครูผู้สอนแล้วเด็กเปิดโอกาสให้เด็กเลือกเสื้อ กางเกง กระโปรงรองเท้า ถุงเท้า จากนั้นให้เด็กแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่เด็กเลือก

2.4 การหยิบจับช้อนส้อม การจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้มีโอกาสหยอดจับช้อนส้อม ประกอบด้วย สถานที่ บริเวณที่เด็กใช้รับประทานอาหาร ภาชนะ โต๊ะสำหรับเด็กนั่ง รับประทานอาหาร ถาดอาหารหรือจานชาม จัดช้อนไว้ด้านขวามือของเด็ก มีที่ว่างในการวางแก้วนำ ด้านซ้ายคือที่วางส้อม ซึ่ง ครูผู้สอนแล้วเด็กต้องฝึกให้เด็กนั่งรับประทานอาหารอย่างถูกวิธี ฝึกวิธีการตักอาหาร และ เมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้วให้มีการรửaช้อนส้อม และมีการเก็บวางภาชนะให้เป็นระเบียบ

2.5 การใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กระถาง พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ คือการที่ครูผู้ดูแลเด็ก จัดสภาพแวดล้อมให้มีโอกาสใช้ของร่วมกัน มีความอิสระตามความสนใจ ตามความพร้อมของแต่ละคน ให้อิสระ และ เข้าใจธรรมชาติของเด็กการให้เวลาว่างอย่างเต็มที่ ครูผู้ดูแลเด็ก ควรเตรียมขนาดของอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับขนาดมือเด็ก

3. การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม

เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออกมีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ การประหมัด ความเมตตากรุณาอื่อเพื่อแบ่งปัน มีมารยาท สามารถปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่ตนนับถือซึ่งครูผู้ดูแลเด็กสามารถจัดกิจกรรมได้ดังนี้

3.1 การจัดกิจกรรมให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นและทำกิจกรรมทึ้งเดียวและกลุ่ม มีอิสระในการเลือกตามความพอใจและความสนใจของเด็ก

3.2 การจัดกิจกรรมให้เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการ เป็นวิธีสร้างความภาคภูมิใจ สร้างความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่นกล้าแสดงออก สร้างผลให้เกิดนิสัยไฟรู้ไฟเรียน โดยครูผู้ดูแลเด็กต้องสร้างความไว้วางใจให้เด็ก รู้สึกอบอุ่นและเป็นมิตร เพื่อให้ตอบสนองต่อ กิจกรรมที่กำหนดขึ้น

3.3 การฝึกปฏิบัติสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม คือการที่ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมประจำวัน ให้เด็กมีโอกาสพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของตนอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การรู้จักช่วยเหลือ แบ่งปัน ความเมตตา การมีวินัย การรู้จักอดทน และความรับผิดชอบ ที่เหมาะสมกับวัยและสอดคล้องต่อวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี

4. กิจกรรมพัฒนาสังคมนิสัย

เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีอันแสดงออกมากอย่างเหมาะสม อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข รักการทำงาน ร่มดรรชน์ความปลดปล่อยของตนเองและผู้อื่น จึงแนะนำให้จัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ดังนี้

4.1 การรับประทานอาหาร ควรจัดอย่างสม่ำเสมอเพื่อปลูกฝังให้เด็กรู้คุณค่าของอาหารรวมถึงมีมารยาทในการรับประทานอาหาร

4.2 การพักผ่อนนอนหลับ คือ การนั่ง การนอน การหลับตา การพิงเพลงเบาๆ การพิงนิทก การอ่านนิทานให้ฟัง ตลอดจนกิจกรรมผ่อนคลายหลังการออกกำลังกาย การล่ำเล่นที่ใช้กำลังมากๆ เป็นกิจกรรมที่อาศัยอิริยาบถที่สวยงาม

4.3 การขับถ่าย การฝึกการขับถ่ายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กๆเพื่อให้รู้จักการขับถ่ายให้เป็นเวลา รู้จักการดูแลรักษาความสะอาดในการใช้ห้องน้ำของตัวเอง การรู้จักเลือกรับประทานอาหารและคืนน้ำที่สะอาด จะช่วยให้ขับถ่ายสะดวก

4.4 การทำความสะอาดร่างกาย หมายถึง การล้างหน้า แปรงฟัน การอาบน้ำ การตัดเล็บ การล้างมือ ฯลฯ ครูผู้ดูแลเด็กต้องอธิบายให้เด็กเข้าใจการทำความสะอาดอย่างเป็นขั้นเป็นตอน

4.5 การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น การเล่นเป็นประสบการณ์ที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้ในเด็กปฐมวัย ทั้งในทางตรงและทางอ้อม ขณะเด็กเล่นจะได้กระทำได้สัมผัส ที่สนุกสนาน นับว่าการเล่นเป็นงานแห่งการเรียนรู้ของเด็กๆ เด็กจะพัฒนาสติปัญญาจากการซึ่งชับความรู้และพัฒนาระบบท่างๆ จากการเล่น

4.6 การปฏิบัติตามกฎ กติกา ข้อตกลง หมายถึง การฝึกเด็กให้มีโอกาสแสดงออกอย่างเสรี แต่อยู่ภายใต้ขอบเขตแห่งจริยธรรมในตนเองเป็นสำคัญ เพื่อให้เด็กสามารถรู้สึกนึกคิดที่มีต่อการประพฤติปฏิบัติของตน เป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดี

4.7 การเก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ การจัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนที่ สอดคล้องกับการเรียนรู้นั้น เป็นบทบาทหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กควรให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมประจำวันอย่างถูกต้องเหมาะสม ให้มีข้อตกลง ข้อซึ้งแนะนำและน้ำ และการสาธิตให้เด็กรู้

5. กิจกรรมพัฒนาการคิด

เพื่อพัฒนาความคิดรวบยอด การสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่เรียงลำดับเหตุการณ์ การแก้ปัญหา เป็นต้น จึงแนะนำให้จัดกิจกรรมดังนี้

5.1 สนทนากัน ภูมิปัญญาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น คือ การพูดโต้ตอบแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างครุภักดีกับเด็ก เด็กกับเด็ก หรือเป็นการกำหนดเหตุการณ์เชื่อมโยงจากเรื่องที่ผ่านมาแล้ว เรื่องรอบตัวที่เด็กพบเห็นในชีวิตประจำวันทั้งกลุ่มบอยและกลุ่มไหญ่ นำมาให้ครูและเด็กแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

5.2 การเชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก หมายถึง การที่เด็กและครูลงความเห็นร่วมกันว่าจะขอให้ผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องที่เด็กสนใจ มาเล่ามาสนทนากัน สาขิต หรือแสดงเพื่อให้เด็กได้เห็น ได้รับรู้ ซึ่งนำไปสู่การที่เด็กสามารถสรุปคำตอบเกี่ยวกับสิ่งที่สนใจได้ด้วยตนเอง วิทยากรอาจหมายถึง บุคลากรในโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง ตัวแทนหน่วยงานองค์กรต่างๆ เป็นต้น

5.3 การค้นคว้าจากแหล่งข้อมูล หมายถึง การที่เด็กสำรวจหาคำตอบในเรื่องที่ตนสนใจ โดยมีการปฏิบัติพื้นฐานกับคน สิ่งของ สื่อ หรือแหล่งการเรียนรู้ ซึ่งอาจมีในห้องเรียน หรือนอก

ห้องเรียน หรือนอกโรงเรียน ซึ่งแหล่งข้อมูล หมายถึง สถานที่คน สิ่งของ หนังสือ หรือสิ่งที่สามารถนำไปสู่การที่เด็กสรุปคำตอบด้วยตนเองได้

5.4 การทดลอง เป็นกระบวนการที่เด็กตรวจสอบสิ่งที่อยู่รอบตัว ตลอดจนข้อสงสัย ของตน เป็นการปฏิบัติโดยตนเองในการแสวงหาคำตอบ ครูผู้ดูแลเด็กต้องพยายามฝึกให้เด็กใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คือ การสังเกต การตั้งสมมุติฐาน การลงมือปฏิบัติ การรวมรวมข้อมูล การสรุปข้อมูล และการเรียงลำดับเหตุการณ์ ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กต้องคำนึงถึงความหลากหลาย ปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์และความเหมาะสมตามวัยของเด็ก

5.5 การศึกษานอกสถานที่ เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์ต่าง โดยการพาออกไปนอกห้องเรียน อาจเป็นในบริเวณโรงเรียน สถานที่รอบๆ โรงเรียน แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กต้องสำรวจและคำนึงถึงความเหมาะสม ความปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

5.6 การประกอบอาหาร เป็นกระบวนการที่มุ่งหวังให้เด็กได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้กระบวนการประกอบอาหารเป็นสื่อเพื่อพัฒนากระบวนการคิดทักษะการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ทักษะพื้นฐานคณิตศาสตร์ ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กและเด็กต้องร่วมกัน วางแผนดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ และมีการทำหน้าที่รับผิดชอบให้เด็กแต่ละคน

5.7 เกมการศึกษา ครูผู้ดูแลเด็กจัดเตรียมไว้ให้เด็กเล่นในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน ในบรรยากาศส่วนที่ผ่อนคลาย ปลอดภัยและอิสระ เกมแต่ละเกมนั้นต้องมีวัตถุประสงค์เฉพาะ

5.8 การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน คือ การที่ครูผู้ดูแลเด็กเปิดโอกาสให้เด็กแก้ปัญหาที่เกิดในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง เช่น การแต่งกาย การแบ่งของ การรอคอย การขับถ่าย ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กต้องอดทนและ เสาริมแรงด้วยการแสดงความชื่นชมเมื่อเด็กสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

6. กิจกรรมพัฒนาภาษา

เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงแนะนำให้จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายเอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังไปสู่การรักการอ่านเมื่อถึงวัยอันสมควรบุคลากรเวลาล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมทางภาษา ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก เปิดโอกาสให้ใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ และใช้ภาษาเพื่อการ

แสงหาความรู้การจัดกิจกรรมพัฒนาทางภาษา ครูผู้ดูแลเด็กต้องให้เด็กใช้ทักษะทางภาษา ทั้งการฟัง การพูด โดยผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็ก เช่น การฟังนิทานสร้างสรรค์ ที่มีเนื้อหาเชิงคุณธรรมและการใช้ภาษาที่ถูกต้อง บทกลอน บทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติสอดคล้องกับฤดูกาล วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของแต่ละท้องถิ่น

7. กิจกรรมส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

เพื่อให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด และเห็นความงดงามของสิ่งต่างๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรม ดังนี้

7.1 กิจกรรมศิลปะและดนตรี

กิจกรรมศิลปะและดนตรี คือการที่เด็กแต่ละคนเลือกถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกอย่างอิสระ ผ่อนคลายไปกับศิลปะและดนตรี เช่น งานเขียนภาพ ระบายน้ำ และเสียง งานปั้นงานพิมพ์ งานกระดาษ งานประดิษฐ์ มีการเชื่อมโยงประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับวัตรประจำวันและวิถีชีวิตในท้องถิ่นสภาพแวดล้อมและบรรยากาศต้องเอื้อให้เด็กร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุขและอิสระ เด็กมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ ทั้งงานกลุ่มและงานเดี่ยวส่วน กิจกรรมดนตรีเป็นการเรียนรู้ที่เน้นการรับรู้ด้วยการฟัง และการแสดงออกด้วยวิธีการต่างๆ ที่ผสมผสานกันเพื่อสร้างสนับสนุนทรัพยาพในจิตใจ เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

7.2 การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดที่อาชัยการเคลื่อนไหวขึ้นพื้นฐานของสิ่งส่วนต่างๆ ของร่างกายทั้งส่วนใหญ่และส่วนย่อย เด็กเกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในลักษณะของการเคลื่อนไหวทั้งการเคลื่อนไหวอยู่กับที่และเคลื่อนที่

7.3 การประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระตามความคิดสร้างสรรค์ อาจสร้างงานขึ้นมาจากวัสดุเหลือใช้ หรือวัสดุจากธรรมชาติที่อยู่รอบๆ ตัวเด็ก แบ่งตามความสนใจเป็นงานเดี่ยวหรืองานกลุ่ม

7.4 การเล่นบทบาทสมมุติ เป็นกิจกรรมที่เด็กแสดงบทบาทตามเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เห็นในชีวิตประจำวัน ครูผู้ดูแลเด็กเป็นเพียงผู้ดูแล ให้คำแนะนำชี้แนะมีการชุมชนเชยและควบคุมเวลา

7.5 การเล่นน้ำ กิจกรรมการเล่นน้ำทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และผ่อนคลายฝึกทักษะการสังเกต การจำแนก การเปรียบเทียบ

7.6 การเล่นทราย กิจกรรมการเล่นทรายทำให้เกิดการเรียนรู้ สร้างความพอยใจ ผ่อนคลายความเครียด ฝึกทักษะการสังเกต การแก้ปัญหา การเปรียบเทียบ เสริมสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

7.7 การเล่นก่อสร้าง เด็กเลือกวัสดุอุปกรณ์มาสร้างเป็นรูปทรงสิ่งจำลองต่างๆ เพื่อถ่ายทอดความคิดออกมานewเป็นรูปธรรม อุปกรณ์อาจเป็นไม้ กล่องเปล่าห่อกระดาษ หรือพลาสติก ทั้งนี้ควรคำนึงถึงความปลอดภัยและความเหมาะสมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ความปลอดภัย การใช้ทรัพยากรที่เน้นความประทับใจและคุ้มค่าครูผู้ดูแลเด็กควรเข้าใจบทบาทตนเองว่า ต้องเป็น ผู้ดูแล ชี้แนะ ให้คำปรึกษาเมื่อเด็กต้องการครูผู้ดูแลเด็กต้องเป็นผู้สังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมเด็กอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีการแจ้งผลพัฒนาการให้ผู้ปกครองทราบเพื่อสร้างความร่วมมือกันระหว่างครูผู้ดูแลเด็กและ ผู้ปกครอง เป็นการอบรมเลี้ยงคู่ร่วมกันระหว่างบ้านกับศูนย์ฯ

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ทักษะ ทักษะคิด และค่านิยม ไปสู่ผู้เรียน และทำให้การเรียนรู้นั้นเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่วางไว้ ความสำคัญของสื่อการเรียนรู้

สื่อเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนกระตุนให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางการคิด ได้แก่ การคิด ไตรตรอง การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมให้แก่ผู้เรียน สื่อการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันมีอิทธิพลสูงต่อการกระตุนให้ผู้เรียนกล้ายืนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองมีภูมิปัญญาและทักษะรูปแบบ มีบทบาทและให้คุณประโยชน์ต่างๆ เช่น

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอด ได้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น
2. ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นสิ่งที่กำลังเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นกระบวนการ
3. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
4. สร้างสภาพแวดล้อมและประสบการณ์เรียนรู้ที่เปลกใหม่ น่าสนใจและทำให้ออกรู้
5. สร้างเสริมการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียน

6. เกือบหนุนผู้เรียนที่มีความสนใจและความสามารถในการเรียนรู้ที่ต่างกันให้เรียนรู้ได้เท่าเทียมกัน

7. ช่วยให้ผู้เรียนบูรณาการสาระการเรียนรู้ต่างๆ ให้เชื่อมโยงกัน
8. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้สื่อและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการค้นคว้าเพิ่มเติม
9. ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ในหลายมิติจากสื่อที่หลากหลาย
10. เชื่อมโยงโลกที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนให้เข้ามาสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเภทของสื่อพัฒนาการ 4 ด้าน

สื่อระดับปฐมวัย แบ่งออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ด้านร่างกาย
 - 1.1 สื่อฝึกประสานเสียงพัสดุทั้ง 5
 - 1.2 สื่อพัฒนาความพร้อมทางร่างกาย
2. ด้านจิตใจ อารมณ์
 - 2.1 สื่อพัฒนาความพร้อมด้านคุณศรีและกิจกรรมเข้าจังหวะ
 - 2.2 สื่อพัฒนาความพร้อมด้านศิลปะและความคิดสร้างสรรค์
3. ด้านสังคม
 - 3.1 สื่อพัฒนาความพร้อมด้านสังคม
4. ด้านสติปัญญา
 - 4.1 สื่อพัฒนาความพร้อมด้านวิทยาศาสตร์
 - 4.2 สื่อพัฒนาความพร้อมด้านคณิตศาสตร์
 - 4.3 สื่อพัฒนาความพร้อมด้านภาษา

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิริกาญจน์ โภสุมก (2542:บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พนบฯ สรุปว่า สิ่งสำคัญที่สุดที่เป็นสิ่งกำหนดกระบวนการและแบบแผนของการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานคือเงื่อนไขการบริหารของชุมชน คือ เงื่อนไขที่เกี่ยวกับความคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมกับประชาชนในชุมชนเงื่อนไขด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนและเงื่อนไขทางด้านโรงเรียนและที่สำคัญ คือ การกำหนดความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนตรงกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในชุมชน คือ ผู้นำชุมชน ผู้บริหาร โรงเรียน คณะกรรมการ โรงเรียน คณะครุและ

ผู้ปกครองนักเรียนส่วนกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีขั้นตอนที่สำคัญ 8 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานก่อนร่วมดำเนินการ
2. การสร้างสัมพันธ์กับประชาชนในชุมชน
3. การสร้างเครือข่ายของกลุ่มผู้มีส่วนร่วม
4. การสร้างกิจกรรม
5. การต่อรองเพื่อการดำเนินการ
6. การร่วมกันดำเนินการ
7. การร่วมกันประเมินผลดำเนินการ
8. การร่วมกันรับผลประโยชน์จากการดำเนินการ

ปทุม ปิยาภู (2543 : 70-71) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา เขตปฏิบัติการทางการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมขององค์กรบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในภาพรวมและรายได้

กล่าวสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเข้าไปร่วมประชุม แสดงความคิดเห็น ร่วมประสานงาน ร่วมบริจาคเงินและทรัพย์สิน ตลอดจนในด้านการเสียสละ แรงงานอย่างไรก็ตามประชาชนส่วนใหญ่มีการกิจส่วนตัวและต้องประกอบอาชีพจึงมักไม่เวลาที่จะร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ กับทางราชการได้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมในรูปของการบริจาคมต่างๆ จึงเป็นสิ่งที่สะท verk ว่าใช้การอื่นๆ

วรรณ ตัณฑเสน (2546 : 99) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ตำบลบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า สภาพที่ควรเป็นหรือความต้องการในภาพรวม ด้านการวางแผนมีมาก เพราโดยไปชุมชนไม่มีความเข้าใจในแนวคิดนโยบาย แผนกิจกรรมโครงการและความต้องการของโรงเรียน ทั้งโรงเรียนยังเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย ไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้คณะกรรมการหรือชุมชนได้รับทราบในกิจกรรมหรือโครงการที่ต้องการจัดทำอย่างสม่ำเสมอ โดยโรงเรียนเข้าใจถึงเรื่องการไม่มีเวลาของชุมชน เพราะต้องออกไปประกอบวิชาชีพ แต่ชุมชนก็ยังต้องการที่จะมีส่วนร่วมพัฒนาในทุกด้านของโรงเรียนที่อยู่ในท้องถิ่น ทั้งยังคิดว่ามีคณะกรรมการเป็นตัวแทนของชุมชนในท้องถิ่นอยู่แล้วส่วนคณะกรรมการโรงเรียนก็ไม่มีสนใจในความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาของโรงเรียนเท่าไนก์ทำให้ไม่กล้าเสนอแนะหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขในประเด็นหัวข้อการประชุม

วางแผนโดยฯของโรงเรียน เพราะด้วยความเกรงใจและอีดอัคจิงหลีกเลี่ยงการเข้าร่วมประชุมร่วมกับทางโรงเรียน

บุญเลิศ พิพาร (2544 : 76) ได้ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะในบุคลากร ในชุมชนอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ผลจาก การศึกษาพบว่าชุมชนต้องการร่วมกับบริหารและสนับสนุนโรงเรียน โดยการปฏิบัติจริงเป็นรูปธรรมมากขึ้นในทุกขั้นตอนการบริหาร ทั้งในเรื่องของการร่วมกำหนดทิศทาง เนื้อหา การได้มาซึ่งปัจจัยในการศึกษาตามที่ชุมชนต้องการให้โรงเรียนของชุมชน โดยแท้จริงพระชุมชนพร้อมที่จะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้นเพื่อให้การจัดการศึกษาสนองตอบชุมชน

เมษินทร์ อินตี๊เสาร์ (2546 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องกระบวนการร่วมมือในการบริหารสถานศึกษาระหว่างโรงเรียนและชุมชน: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านคงขุน อำเภอพาน จังหวัดเชียงรายพบว่าโรงเรียนต้องเป็นผู้นำในการจัดแผนความร่วมมือในการบริหารการศึกษาระหว่างโรงเรียนและชุมชนจะช่วยทำให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอนคือ การสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน การศึกษาข้อมูลพื้นฐานก่อนเริ่มดำเนินการ การวางแผนร่วมกัน การร่วมดำเนินการ การร่วมประเมินผลการดำเนินการร่วมกันรับผลจากการดำเนินการ

ปกรณ์ กันอุปปี้ทว (2548 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดถอน อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง พบร่วมเรื่องที่มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนมี 4 มิติ คือ การคิด และตัดสินใจ การสนับสนุนการดำเนินการ ผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากโรงเรียน และการกำกับติดตามตรวจสอบและประเมินผล และผู้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนมี 2 กลุ่ม คือ บุคคลในชุมชน และบุคคลนอกชุมชน โดยวิธีเข้าร่วมนั้น โดยสมัครใจและถูกหักจุ้งให้เข้าร่วม

ยุรัตน์ ใจจักษ์ (2547 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมระหว่างบ้านโรงเรียนและชุมชนในการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนผลการวิจัยพบว่า ด้านมีการส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน ในการวางแผน โรงเรียน ส่วนใหญ่มีการจัดทำน้ำยา จัดตั้งบุคลากร ผู้รับผิดชอบและมีการจัดสรรงบประมาณ ในวิธีการปฏิบัติโรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปฏิบัติบ้างไม่ปฏิบัติบ้าง

วรรณณี ภานุวัฒน์สุข (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาการรับรู้ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาบทบาทของชุมชนในการศึกษา เพื่อศึกษาปัญหาที่มีต่อการมีส่วนร่วมในชุมชนตามการรับรู้ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

โรงเรียนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 119 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการและแบบปลายเปิด การวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารให้ความเห็นว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านบริหารจัดการศึกษา ด้านวิชาการ และด้านส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา
2. ปัญหาที่มีต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนมัธยมศึกษานี้เกิดจากชุมชนไม่เข้าใจบทบาทของตนเองที่มีต่อการศึกษาเกี่ยวกับด้านบริหารจัดการ ด้านวิชาการ และด้านการสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษา
3. ข้อเสนอแนะของบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของชุมชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความต้องการของตนเอง

สัมพันธ์ อุปala (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานประถมศึกษาอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น กลุ่มประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น จำนวน 25 โรง เครื่องที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและสัมภาษณ์กลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับ “ปานกลาง” โดยมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมนักเรียนมากกว่าด้านอื่นๆ ปัญหาที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่สำคัญคือชุมชนเข้าใจว่าการกิจการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียนเท่านั้น สำหรับข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ บุคลากรในโรงเรียนมีมนุสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชนและชุมชนควรมีส่วนร่วมรับรู้การตัดสินใจ กำหนดนโยบายของโรงเรียน 2) คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในเรื่องให้ความเห็นชอบต่อแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมากกว่าด้านอื่นๆ ปัญหาการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับกลาง ปัญหาที่สำคัญ คือ เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการโรงเรียนมักไม่แสดงความคิดเห็น ส่วนใหญ่จะถ่ายตามประธานที่ประชุม สำหรับข้อมูลแนะนำที่สำคัญ คือ โรงเรียนต้องยอมความสามารถในการตัดสินใจของคณะกรรมการโรงเรียนให้มากขึ้น

นิคม สุวรรณษา (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดครรราชสีมา ในกรณีมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชาชนในการวิจัยได้แก่ สมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัด

นครราชสีมา จำนวน 453 คน เครื่องมือที่ใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าเฉลี่ยผลการวิจัยพบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานโดยภาพรวม ทุกงานตามภารกิจอยู่ในระดับปานกลาง โดยงานวิชาต้องการมีส่วนร่วม สูงสุด คือ แนะนำให้ครูสอนเพิ่มพิเศษแก่นักเรียนนอกเวลาปกติ ต่ำสุด คือ เป็นกรรมการอนุมัติผล การเรียนจบหลักสูตร งานกิจการนักเรียนที่ต้องการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ แนะนำแก่ปัญญาเสพติด ในโรงเรียน ต่ำสุดคือ ต้องการมีส่วนร่วมเป็นกรรมการอนุมัติแผนการ จัดกิจกรรมนักเรียนงานบุคลากรที่ต้องการสูงสุดคือ ร่วมสอดคล้องดูแลเกี่ยวกับธรรมาภิบาลและความประพฤติของครู ต่ำสุดคือ ร่วมเป็นวิทยากรงานธุรการที่ต้องการมีส่วนร่วมสูงสุดคือ ร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบ กำกับดูดิตามการใช้จ่ายเงินที่ชุมชนบริจากให้โรงเรียน ต่ำสุด คือต้องการมีส่วนร่วมบริจากทรัพย์ ส่วนตัวให้แก่ทางโรงเรียน งานอาคารสถานที่ต้องการมีส่วนร่วมสูงสุด คือแนะนำการปรับปรุง บริเวณ โรงเรียนให้มีสภาพแวดล้อมที่สวยงามร่มรื่น ต่ำสุด คือต้องการมีส่วนร่วมแนะนำการวางแผนจัดสร้าง การใช้ประโยชน์รือถอนอาคารเรียนงานความสัมพันธ์ชุมชนที่ต้องการมีส่วนร่วม สูงสุด คือ ช่วยเสนอปัญหาและความต้องการของโรงเรียนต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ต่ำสุด คือ แนะนำการจัดแผนประชาสัมพันธ์โรงเรียน

ในขณะเดียวกันสินธพ อุ่นกอง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนอนุบาลเมืองชุม สรุกด้านกิจกรรมการประชุมศึกษา�ฯกอเวียง ชัย จังหวัดเชียงราย พบว่า

1. ด้านการบริหารจัดการมีผลด้านบวก คือ ชุมชนยังมีความความศรัทธาต่อคณะกรรมการ ล่วงหน้าของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชน ทั้ง 14 คน ยินดีให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ในด้านการวางแผน การทางบประมาณ แต่ทั้งโรงเรียนต้องมีความชัดเจนในด้านการมอบหมายงานให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในด้านการวางแผนและการดำเนินการ ผลด้านที่เป็นปัญหา คือ การประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนยังไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุมภายในพื้นที่ในเขตบริการทั้ง 4 หมู่บ้าน

2. ด้านวิชาการ มีผลด้านบวก คือ ชุมชนมีความร่วมมือในด้านการให้บริการแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและภูมิปัญญาท่องถิ่น ด้านความคุ้มความประพุตดิของนักเรียนจะอยู่ในบ้านส่วนที่เป็นปัญหา คือ ชุมชนยังไม่มีความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนของครูตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน ขาดการแสดงความคิดเห็นในด้านวิชาการ ขาดบประมาณในการสนับสนุนให้นักเรียนได้ความรู้ในด้านเทคโนโลยีและการเรียนการสอนที่ทันสมัย

3. ด้านกิจกรรม ผลด้านบวกพบว่า ชุมชนให้ความร่วมมือในด้านนี้ดีมาตลอด โดยเฉพาะในด้านแรงงานและการร่วมกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ ชุมชนโดยเฉพาะเยาวชนกลุ่มองค์กร ต่างๆ การเข้ามาใช้บริการในด้านต่างๆ เช่น อาคารสถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ตลอดปี แต่ส่วนที่ปรับปรุงแก้ไข คือ โรงเรียนต้องกระจายอำนาจให้กับชุมชนในการวางแผนการดำเนินงาน การแต่งตั้งกรรมการและการวัดประเมินในด้านกิจกรรม เช่น การจัดงานศิษย์เก่า การแบ่งขันกิพารส์ สัมพันธ์ การจัดวันสำคัญทางวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ

รัฐดาว พิศาลพงษ์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อน เกณฑ์ในวัด ในจังหวัดภาคตะวันออก ผลการวิจัย พบว่า ครูพี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 1 ใน 4 ของผู้บริหารศูนย์และครูพี่เลี้ยง ยังไม่เคยรับการอบรมเกี่ยวกับ การศึกษาปฐมวัย เกื้อหนักศูนย์ มีน้อยมาก คือ การเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ให้เด็ก ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามให้แก่เด็ก และเพื่อให้เด็กมีสุขภาพดี มีภาวะโภชนาการดี แต่ก็มีมากกว่าครึ่งหนึ่งที่ตอบว่า มีน้อยเพื่อสอนการอ่าน การเขียน เรียน หนังสือแก่เด็กด้วย และพบว่าครูพี่เลี้ยงส่วนน้อยยังไม่เข้าใจในการจัดประสบการณ์แบบเตรียม ความพร้อมให้แก่เด็ก สภาพทั่วไปของศูนย์ พบว่า ร้อยละ 80 มีลักษณะเหมาะสม ร่มรื่น และ ปลอดภัยสำหรับเด็ก ร้อยละ 10 ของศูนย์ ยังไม่มีเครื่องเล่นสนาน ร้อยละ 41.2 ของศูนย์ยังไม่ได้จัด โครงการอาหารกลางวัน ร้อยละ 23 ของศูนย์ มีจำนวนสัมภาระไม่เพียงพอ กับเด็ก และ 9.8 ของศูนย์ ยังดื่มน้ำบ่อ อ้างว่าไม่ปลอดภัยสำหรับการบริโภค ส่วนปัญหาที่พบในศูนย์ คือ รายได้ไม่เพียงพอ กับการใช้จ่าย ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ สถานที่บางแห่งไม่เหมาะสม ของเล่นเด็กและเครื่องเล่นสนาน ไม่เพียงพอ วัสดุ ครุภัณฑ์ ไม่เพียงพอและชำรุด ผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงต้องการรับความช่วยเหลือทางวิชาการ

งานนิจ จันทร (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาบุคลากรทาง การศึกษา ในศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ เอกสารศึกษา 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ในศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษา มีการพัฒนาตามกระบวนการพัฒนาบุคลากรเป็นส่วนใหญ่ และได้ทำการพัฒนา บุคลากรด้วยกิจกรรม 7 กิจกรรม ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมสัมมนาทางวิชาการ การศึกษาด้วยชุดฝึกอบรม การทัศนศึกษาและดูงานการเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ การนิเทศงาน และการจัดแหล่งบริการเรียนรู้

2. ปัญหาการพัฒนานบุคคลากรทางการศึกษา ขาดบุคคลากรที่มีความรู้และผู้รับผิดชอบงานมีภาระหน้าที่มา ขาดข้อมูลสารสนเทศที่จริง ขาดงบประมาณ ขาดการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง อุปสรรคของการพัฒนานบุคคลากร มีผลกระทบจากการปฏิบัติงานของบุคคลากรทางการศึกษา ซึ่งไม่ยอมเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน และไม่เห็นความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของตนเอง

วีໄດ ชนวิวัฒน์ (2540 : บทคัดย่อ) “ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียน เอกชน ระดับก่อนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ เขตการศึกษา 8 องค์ประกอบ คือ ปรัชญาและนโยบายของโรงเรียน การเรียนการสอน การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการการเงิน การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน การบริหารงานอาคารสถานที่ และประสิทธิผลของโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการบริหารโรงเรียน มีการปฏิบัติตื้มมาก และประสิทธิผลของโรงเรียนมีการปฏิบัติเป็นอันดับแรก รองลงมาตามลำดับ คือ การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานกิจการนักเรียนการเรียนการสอน งานบริหารงานบุคคล ปรัชญาและนโยบายของโรงเรียน และการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน

2. ปัญหาการบริหารโรงเรียน มีปัญหาการปฏิบัติในระดับปานกลางและการบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการการเงิน ประสิทธิผลของโรงเรียน การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นปัญหาการปฏิบัติในระดับปานกลาง และการบริหารงานอาคารสถานที่ การเรียน การสอน ปรัชญาและนโยบายของโรงเรียน การบริหารกิจการนักเรียน เป็นปัญหาในระดับน้อย

วีไลรัตน์ ขันธ์เจริญ (2539:บทคัดย่อ) “ได้สรุปถึงข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนว่าควรหาทางให้ผู้ปกครองให้ความสนใจรวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้าใจ โรงเรียนเองก็ควรให้ความสำคัญเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีเอกสารให้ผู้ปกครองได้ทราบ และควรมีการปรึกษาหารือและเชิญผู้ปกครองมาให้ความคิดเห็น

สุมาลี คุ้มชัยสกุล (2544) “ได้ศึกษาถึงเรื่องการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของเด็กปฐมวัย พบว่า วิธีการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาปฐมวัยอยู่ที่ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมได้ชัดเจน มีทักษะการสื่อสารสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและศึกษาวิจัยได้ ในขณะเดียวกันโรงเรียนและผู้บริหารก็ต้องมีนโยบายให้การสนับสนุนดำเนินงานของครูอย่างแท้จริง และให้เกิดความเข้าใจตรงกันเพื่อการ

พัฒนาการศึกษาที่ดีที่สุดให้กับเด็กครู ที่ต่างทำตามบทบาทหน้าที่ของตนเองมีการเชื่อมโยงถึงกันให้ความสำคัญกับผู้ปกครองทุกคน และที่สำคัญต้องมีความกระثชาต่อกันภายในได้รับบทของวัฒนธรรมไทย

เยาวนุช ทานาม (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน พบว่า 1) ผู้ปกครองส่วนมากมีความต้องการในการข้ามมา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมากทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนและด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้ปกครองมีความต้องการในระดับปานกลาง และผู้ปกครองมีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยแตกต่างกันแต่พบว่า ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันก็มีความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเช่นกัน

เกตุสุเดช กำแพงแก้ว (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษากิจกรรมรูปแบบ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจการศึกษาของโรงเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนอัสสัมชัญ แผนกประถมพบว่า ผู้ปกครองให้ข้อมูลเชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้ของชุมชนให้โรงเรียน ความมุ่งหมายของครูประจำชั้นกับผู้ปกครอง และควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นทุกครั้งที่โรงเรียนเปิดโอกาส จึงจะทำให้สัมพันธภาพระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนเป็นไปด้วยดี

นุชนาฏเรขา สุขดา (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนปะรุณศึกษาในจังหวัดชัยภูมิพบว่า อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รวมทั้งการได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ รวมไปถึงงบประมาณและโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโดยรวมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนปัจจัยที่พบนั้นโรงเรียนต้องมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและด้วยวิธีการที่หลากหลาย รวมถึงงบประมาณสนับสนุนให้มากขึ้นและการประชาสัมพันธ์เชิญผู้ปกครองให้ทราบล่วงหน้าและทั่วถึง อีกทั้งการทำงานด้วยจิตสำนึกร่วมและมีความเสียสละ

ลักษณา ฤทธาคนี (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทัศนคติของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยต่อการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในภาพรวมและจำแนกตามความรู้ความสึก

และการปฏิบัติอยู่ระดับดี แต่เมื่อจำแนกตามอาชีพ และความสัมพันธ์กับเด็กนั้นทัศนคติของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยต่อการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนของครอบครัวที่ต่างกันส่งผลให้ทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนแตกต่างกัน

สุวัฒน์ วิวัฒน์ชานนท์ (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมนักเรียนของผู้ปกครอง โรงเรียนเซนต์คาเบรียล พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในงานกิจการนักเรียนทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดสวัสดิภาพนักเรียนมีส่วนในการช่วยเหลือเรื่องความปลอดภัยและความประพฤตินักเรียนและมีส่วนร่วมในการเสนอแนะข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิภาพนักเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน 2) ด้านการจัดบริการแนะนำ นั้นผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมวันผู้ปกครองพบครู ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียนและมีการเสนอแนะให้มีการนำข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการแนะนำไว้ในเว็บไซต์ Website ของโรงเรียนด้วย 3) ด้านการจัดโภชนาการของอาหาร ให้นักเรียนและผู้ปกครองทบทวนเพื่อเป็นประโยชน์ในการให้นักเรียนได้เลือกรับประทานอาหารให้ได้ประโยชน์สูงสุด 4) ด้านการจัดบริการด้านสุขภาพของนักเรียน ผู้ปกครองมีโดยส่วนร่วมโดยการให้ข้อมูลนักเรียน 5) การจัดกิจกรรมนักเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินและส่งของสำหรับนำไปจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่นวันพ่อ วันแม่ กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมกีฬา ซึ่งผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมนักเรียนที่โรงเรียนจัดขึ้น

นวลศรี งามทรัพย์ (2552: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยจูงใจที่ทำให้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมกับโรงเรียน กรณีศึกษา : โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบมหามงคล จ.นครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย จำแนกตามปัจจัยจูงใจรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมากที่สุด 2 อันดับ คือ ด้านครูผู้สอน และด้านผู้บริหารและการจัดการ โรงเรียน 2) ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย จำแนกตามปัจจัยจูงใจรายด้านเป็นดังนี้ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านผู้บริหารและการจัดการ โรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยตามลำดับดังนี้

3.1 ประชากร

ผู้ปกครองนักเรียน ในปีการศึกษา 2552 จำนวน 114 คน ครูและผู้ช่วยครู จำนวน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 คน และผู้บริหารการศึกษาท้องถิ่น จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 137 คน

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยนำประชากรทั้งหมดมาเป็นประชากร

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย ครูและผู้ช่วยครู จำนวน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาท้องถิ่น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เป็นแบบมาตราวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิโคอร์ท (Likert Scale) มี 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยข้อคำถามใช้วัดระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 5 ด้าน คือ

1. การให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัย
2. การจัดทำสาระหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร

4. การนำกิจกรรมไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้

5. การปรับปรุงหลักสูตรปฐมวัย

ตอนที่ 3 แบบปลายเปิด เป็นแบบสอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะทั่วไปที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

3.3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรปฐมวัย ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

3.3.2 กำหนดแนวคิด ที่จะใช้ในการสร้างแบบสอบถาม

3.3.3 สร้างแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยสามารถตอบคุณทั้ง 5 ด้าน เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale)

3.3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านโครงสร้าง (Construct Validity) รูปแบบของแบบสอบถาม ด้านการใช้ภาษา และอื่นๆ ของข้อคำถามแต่ละข้อที่เห็นสมควร ให้แก่ไปปรับปรุงเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์

3.3.5 ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกรอบเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ตามหลักวิชาการ

3.3.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังได้รับแบบสอบถามกลับคืน ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและดำเนินการดังนี้

3.5.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยแจกแจงความถี่รายละเอียด

3.5.2 ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ดังนี้

1	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด
2	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอยู่ในระดับน้อย
3	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอยู่ในระดับปานกลาง
4	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอยู่ในระดับมาก
5	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอยู่ในระดับมากที่สุด

3.5.3 ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการสังเคราะห์การตอบแบบสอบถาม

3.5.4 การแปลผล

วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของระดับการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ นวลดศรี งามทรัพย์, 2552:42)

4.50-5.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมาก
2.50-3.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระบบที่มีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยนำเสนอ ผลการศึกษาตามลำดับดังนี้

- 4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
- 4.3 ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งเป็นข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งนำเสนอผลการศึกษาดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	45	32.85
หญิง	92	67.15
รวม	137	100
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	43	31.39
30-40 ปี	60	43.79
41-50 ปี	23	16.79
51 ปีขึ้นไป	11	8.03
รวม	137	100
สถานภาพ		
ผู้ปกครอง	114	83.21
ครูและผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	10	7.30
คณะกรรมการสถานศึกษา	10	7.30
ผู้บริหารการศึกษาห้องถิน	3	2.19
รวม	137	100
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	77	56.20
ปริญญาตรี	47	34.30
สูงกว่าปริญญาตรี	13	9.50
รวม	137	100
สาขาวิชาที่สำเร็จ		
การศึกษา		
ปฐมวัย	11	8.03
บริหารการศึกษา	13	9.49
อื่นๆ	113	82.48
รวม	137	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 2,000-4,000 บาท	8	5.84
4,001-6,000 บาท	9	6.57
6,001-8,000 บาท	37	27.00
8,001-10,000 บาท	33	24.09
มากกว่า 10,000 บาท	50	36.50
รวม	137	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 67.15 อายุอยู่ระหว่าง 30-40 ปี ร้อยละ 43.79 สถานภาพส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบ ร้อยละ 83.21 วุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 56.20 สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่เป็นสาขาวิชาน่าทึ่ง ที่ไม่ใช่ด้านปัจจุบัน ร้อยละ 82.48 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่มากกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 36.50

4.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 4.2 ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปัจจุบัน
ทั้ง 5 รายด้าน

การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร 5 ด้าน	ระดับการมีส่วนร่วม			
	μ	σ	แปลผล	อันดับ
1. การให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปัจจุบัน	3.25	0.78	ปานกลาง	5
2. การจัดทำสาระหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.48	0.74	ปานกลาง	2
3. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร	3.46	0.86	ปานกลาง	4
4. การนำกิจกรรมไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้	3.63	0.64	มาก	1
5. การปรับปรุงหลักสูตรปัจจุบัน	3.47	0.87	ปานกลาง	3
รวมเฉลี่ย	3.46	0.78	ปานกลาง	

จากตาราง 4.2 โดยรวมพบว่าระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.46$) โดยระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สูงสุด คือ การนำกิจกรรมไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\mu = 3.63$) รองลงมาคือ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ($\mu = 3.48$) และต่ำสุดคือ การให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัย ($\mu = 3.25$)

**ตารางที่ 4.3 ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
ด้านการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัย**

การให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัย	ระดับการมีส่วนร่วม			
	μ	σ	แปลผล	อันดับ
1. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 - 3	3.29	0.80	ปานกลาง	6
2. ท่านมีส่วนร่วมด้านบริหารหลักสูตร การจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	2.90	1.03	ปานกลาง	10
3. ท่านเข้าใจตามบทบาทหน้าที่ของตนเองในงานวิชาการและมีความสอดคล้องกับนโยบายสถานศึกษา	3.21	0.87	ปานกลาง	7
4. การจัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลด้านคุณภาพการศึกษาและด้านกิจกรรมการสอนตามหลักสูตร ได้อย่างเหมาะสมสมสอดคล้อง	3.12	0.89	ปานกลาง	8
5. ท่านมีส่วนร่วมจัดองค์ประกอบหลักของหลักสูตร ทั้งระบบขององค์การ ได้แก่ หลักสูตรการเรียน การสอน การบริหารและการวัดประเมินผล	2.93	1.05	ปานกลาง	9
6. การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรของบุคลากรในสถานศึกษา	3.55	0.97	มาก	1
7. การทำแผนจัดตั้งคณะกรรมการ จัดประเมินผลด้านคุณภาพด้านการพัฒนาทางการเรียนอย่างเหมาะสม	3.45	0.97	ปานกลาง	2

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

การให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัย	ระดับการมีส่วนร่วม			
	μ	σ	แปลผล	อันดับ
8. การสร้างความตระหนักให้แก่ผู้บริหาร ครูนักเรียน ผู้ปกครอง ให้เห็นความสำคัญในการจัดทำหลักสูตร	3.37	1.05	ปานกลาง	3
9. การจัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล	3.36	0.96	ปานกลาง	4
10. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองชุมชนรับทราบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.34	3.34	ปานกลาง	5
รวม	3.25	0.78	ปานกลาง	

จากตาราง 4.3 โดยรวมพบว่าระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.25$) โดยระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัย สูงสุด คือ บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\mu = 3.55$) รองลงมาคือ การจัดตั้งคณะกรรมการ จัดประเมินผลด้านคุณภาพด้านการพัฒนาทางการเรียนอย่างเหมาะสม ($\mu = 3.45$) และต่ำสุดคือ มีส่วนร่วมด้านบริหารหลักสูตร การจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu = 2.90$)

ตารางที่ 4.4 ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การจัดทำสาระหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับการมีส่วนร่วม			
	μ	σ	แปลผล	อันดับ
1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา	3.31	0.96	ปานกลาง	8
2. การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย ตามสภาพการณ์ การเปลี่ยนแปลงของสังคม	3.24	0.86	ปานกลาง	10
3. การพิจารณาระดับการมีความร่วมมือของผู้ปกครอง ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาท้องถิ่น ในระดับใด	3.31	1.02	ปานกลาง	8
4. การพิจารณากำหนดวิสัยทัศน์ เพื่อนำไปสู่การวางแผนปฏิบัติได้	3.35	0.89	ปานกลาง	7
5. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อให้เกิดคุณภาพกับผู้เรียน	3.55	0.92	มาก	6
6. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความสนใจ และการพัฒนาการของผู้เรียน	3.57	0.87	มาก	4
7. การพิจารณาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากกิจกรรมตามหลักสูตร	3.64	0.86	มาก	1
8. การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับการพัฒนาการและความเจริญของงานของผู้เรียนเหมาะสมทุกภาคเรียน	3.64	0.90	มาก	1
9. การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมเหมาะสมและสอดคล้องตามความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.60	0.79	มาก	3
10. การบริหารกิจกรรมตามสัดส่วนที่เหมาะสม	3.56	0.84	มาก	5
รวม	3.48	0.74	ปานกลาง	

จากตาราง 4.4 โดยรวมพบว่าระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.48$) โดยระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สูงสุด คือ การพิจารณาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากการกิจกรรมตามหลักสูตร และมีการจัดกิจกรรมสอดคล้องกับการพัฒนาการและความเจริญของงานของผู้เรียนเหมาะสมทุกภาคเรียน ($\mu = 3.64$) รองลงมาคือ สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมเหมาะสมสมและสอดคล้องตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\mu = 3.60$) และต่ำสุดคือ การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนฐานในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ($\mu = 3.24$)

ตารางที่ 4.5 ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร	ระดับการมีส่วนร่วม			
	μ	σ	แปลผล	อันดับ
1. การวางแผนงานในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	3.36	0.88	ปานกลาง	9
2. การจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ตรงตามหลักสูตรของสถานศึกษา	3.57	0.88	มาก	1
3. การจัดอบรมให้กับครูในการจัดทำแผนการเรียนรู้ให้ตรงตามหลักสูตร	3.55	0.81	มาก	2
4. การทำแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรม สร้างแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงจากสถานศึกษา ท่องถิ่น ชุมชน และสังคมต่างๆ	3.41	0.78	ปานกลาง	7
5. การทำแผนการเรียนรู้ที่มีกระบวนการเรียนรู้หลากหลายให้เกิดสติปัญญาอย่างต่อเนื่องตามสภาพจริงของการพัฒนาผู้เรียน	3.53	0.76	มาก	3
6. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ ประยุกต์ให้ผู้เรียนกระตุ้นการเรียนรู้ตลอดเวลา	3.51	0.88	มาก	5

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร	ระดับการมีส่วนร่วม			
	μ	σ	แปลผล	อันดับ
7. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม หลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.52	0.85	มาก	4
9. การนิเทศภายในของสถานศึกษาโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	3.33	0.94	ปานกลาง	10
10. การทำแผนจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเกิดกับผู้เรียนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.39	0.94	ปานกลาง	8
รวมเฉลี่ย	3.46	0.86	ปานกลาง	

จากตาราง 4.5 โดยรวมพบว่าระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.46$) โดยระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร สูงสุดคือ การจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ ตรงตามหลักสูตรของสถานศึกษา ($\mu = 3.57$) รองลงมาคือ การจัดอบรมให้กับครุใน การจัดทำแผนการเรียนรู้ให้ตรงตามหลักสูตร ($\mu = 3.55$) และต่ำสุดคือ การนิเทศภายในของสถานศึกษาโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ($\mu = 3.33$)

**ตารางที่ 4.6 ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
ด้านการนำกิจกรรมไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้**

การนำกิจกรรมไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้	ระดับการมีส่วนร่วม			
	μ	σ	แปลผล	อันดับ
1. การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมได้สะอาด สงบ สนับสนุน สะดวก ส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในการเรียน	3.82	0.85	มาก	1
2. การส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาคุณภาพชีวิต จิตใจมีความสุข	3.72	0.79	มาก	2
3. การจัดหา เลือกใช้และพัฒนาสื่อการสอนตามหลักสูตร ปฐมวัยและหลักสูตรสถานศึกษา	3.65	0.76	มาก	4
4. การจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนหลากหลาย จากกิจกรรมสร้างสรรค์ อาร์ต การพัฒนาบุคลิกภาพ	3.54	0.76	มาก	10
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการ และตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ตรงตามหลักสูตร	3.53	0.72	มาก	9
6. การจัดกิจกรรม ทักษะกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน	3.55	0.85	มาก	8
7. การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย การจัดการศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมและความต้องการของผู้เรียน	3.61	0.76	มาก	6
8. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ	3.61	0.80	มาก	6
9. การจัดกิจกรรมที่มี ความพร้อมด้านความรู้ ความสามารถ ศติปัญญา และความพร้อมด้านอื่นๆ ของผู้เรียนควบคู่กันไป	3.66	0.82	มาก	3
10. การใช้กิจกรรมหลากหลาย แบบ หรือใช้เทคนิคชี้การที่เหมาะสมจนผู้เรียนมีความพร้อม	3.64	0.75	มาก	5
รวม	3.63	0.64	มาก	

จากตาราง 4.6 โดยรวมพบว่าระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการนำกิจกรรมไปจัดประสบการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.63$) โดยระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการนำกิจกรรมไปจัดประสบการเรียนรู้ สูงสุด คือ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมได้สะอาด สงบ สนับสนุน สะดวก ส่งเสริมการฝึกฟังเรียน ($\mu = 3.82$) รองลงมาคือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ค้นคว้าด้วยตนเอง พัฒนาคุณภาพชีวิต จิตใจมีความสุข ($\mu = 3.72$) และต่ำสุดคือ การจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนหลากหลาย จากกิจกรรมสร้างสรรค์ อาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพ ($\mu = 3.54$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
ด้านการปรับปรุงหลักสูตรปฐมวัย

การปรับปรุงหลักสูตรปฐมวัย	ระดับการมีส่วนร่วม			
	μ	σ	แปลผล	อันดับ
1. ก่อนนำไปใช้มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารหลักสูตร	3.34	0.87	ปานกลาง	10
2. การนำข้อมูลและปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	3.42	0.82	ปานกลาง	6
3. การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการพัฒนาให้เป็นปัจจุบันเสมอ	3.49	0.80	ปานกลาง	4
4. การให้คำปรึกษา กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ	3.40	0.74	ปานกลาง	7
5. การนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรปฐมวัยอย่างเป็นระบบ	3.35	0.77	ปานกลาง	9
6. การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมองค์ประกอบหลักสูตรทั้งระบบ	3.37	0.86	ปานกลาง	8
7. การรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อผู้ปกครองประจำปีเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน	3.74	0.97	มาก	1

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การปรับปรุงหลักสูตรปฐมวัย	ระดับการมีส่วนร่วม			
	μ	σ	แปลผล	อันดับ
8. การประเมินผลด้านความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและมีการปรับปรุงหลักสูตรสม่ำเสมอเพื่อความเหมาะสม	3.58	0.99	มาก	2
9. การจัดทำเอกสารและหลักสูตรเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแผนกิจกรรม และพัฒนาการของผู้เรียน	3.55	1.00	มาก	3
10. การปรับปรุงและเติมการเพื่อการรองรับการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอก	3.47	0.92	ปานกลาง	5
รวมเฉลี่ย	3.47	0.87	ปานกลาง	

จากตาราง 4.7 โดยรวมพบว่าระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการปรับปรุงหลักสูตรปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.47$) โดยระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการปรับปรุงหลักสูตรปฐมวัย สูงสุดคือ การรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อผู้ปกครองประจำปีเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ($\mu = 3.74$) รองลงมาคือ การประเมินผลด้านความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและมีการปรับปรุงหลักสูตรสม่ำเสมอเพื่อความเหมาะสม ($\mu = 3.58$) และต่ำสุดคือก่อนนำไปใช้มีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร ($\mu = 3.34$)

4.3 ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

จากการสังเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดพบว่า ในการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า ยังมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่เต็มที่เท่าที่ควร ทั้งที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองมักจะมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองรู้สึกพึงพอใจในการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมีความไว้วางใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย เนื่องจากมีการเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ก่อให้เกิดผลดีกับเด็กปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เป็นการสรุปผลในการพิจารณา โดยมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

- เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
- เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ในปีการศึกษา 2552 จำนวน 114 คน ครูและผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 10 คน และผู้บริหารการศึกษาท้องถิ่น จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 137 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย ครูและผู้บริหารศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาท้องถิ่น ดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง สถิติที่ใช้คือ สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ (Percentage) ในการ วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมว่าอยู่ใน ระดับใด คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 67.15 อายุอยู่ระหว่าง 30-40 ปี ร้อยละ 43.79 สถานภาพส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครอง ร้อยละ 83.21 ภูมิการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่า ปริญญาตรี ร้อยละ 56.20 สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่เป็นสาขาวิชาน่า ที่ไม่ใช่ด้านปฐมวัยหรือ บริหารการศึกษา ร้อยละ 82.48 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่มากกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 36.50

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พบว่า

การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สูงสุด คือ การนำกิจกรรมไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง และต่ำสุดคือการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัย สูงสุด คือ บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือการจัดตั้งคณะกรรมการ จัดประเมินผลด้านคุณภาพด้านการพัฒนาทางการเรียนอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง และต่ำสุดคือ มีส่วนร่วมด้านบริหารหลักสูตร การจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สูงสุด คือ การพิจารณาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากกิจกรรมตามหลักสูตร และมีการจัดกิจกรรมสอดคล้องกับการพัฒนาการและความเจริญของงานของผู้เรียนเหมาะสมสมทุกภาคเรียน อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมเหมาะสมและสอดคล้องตามความแตกต่างระหว่างบุคคล อยู่ในระดับมาก และต่ำสุดคือ การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อฐานในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสูงสุด คือการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ตรงตามหลักสูตรของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การจัดอบรมให้กับครุในการจัดทำแผนการเรียนรู้ให้ตรงตามหลักสูตรอยู่ในระดับมาก และ

ตា[ํ]สุดคือ การนิเทศภายในของสถานศึกษาโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการนำกิจกรรมไปจัดประสบการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการนำกิจกรรมไปจัดประสบการเรียนรู้ สูงสุด คือ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมให้ สะอาด สงบ สนับสนุน สะดวก ส่งเสริมการฝึกเรียน อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ค้นคว้าด้วยตนเอง พัฒนาคุณภาพชีวิต จิตใจมีความสุข อยู่ในระดับมาก และตា[ํ]สุดคือ การจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนหลากหลายจากกิจกรรมสร้างสรรค์ อาร์ต การพัฒนาบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการปรับปรุงหลักสูตรปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการปรับปรุงหลักสูตรปฐมวัย สูงสุดคือ การรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อผู้ปกครองประจำปีเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การประเมินผลด้านความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและมีการปรับปรุงหลักสูตรสม่ำเสมอเพื่อความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก และตា[ํ]สุด คือ ก่อนนำไปใช้มีการปรับปรุงและพัฒนาระบวนการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

จากการสังเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดพบว่า ในการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ายังมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่เต็มที่เท่าที่ควร ทั้งที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองมักจะมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองรู้สึกพึงพอใจในการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมีความไว้วางใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย เนื่องจากมีการเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ก่อให้เกิดผลดีกับเด็กปฐมวัยและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี อภิปรายและหาข้อสรุปเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรในแต่ละด้าน ดังนี้

5.2.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ การนำ กิจกรรมไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร และการจัดทำ สาระหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสัมพันธ์ อุปala (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงาน ประถมศึกษาอำเภอโขลนนท์ จังหวัดขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมี ส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอโขลนนท์ จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับ “ปานกลาง” โดยมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมนักเรียนมากกว่าด้านอื่นๆ ปัญหามีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ปานกลาง ปัญหาที่สำคัญคือชุมชนเข้าใจว่าการกิจการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของ โรงเรียนเท่านั้น สำหรับข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ บุคลากรในโรงเรียนมีมนุสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชนและชุมชนควร มี ส่วนร่วมรับรู้การตัดสินใจ กำหนดนโยบาย และสอดคล้องกับ นิคม สุวรรณชา (2542) ที่ศึกษาเรื่อง ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมาชิกองค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ในกรณีที่มีส่วนร่วมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สมาชิก องค์กรบริหารส่วนตำบลต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวม ทุกงาน ตามภารกิจอยู่ในระดับปานกลาง

5.2.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ หลักสูตรปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากกิจกรรมตาม หลักสูตร และมีการจัดกิจกรรมสอดคล้องกับการพัฒนาการและความเจริญของงานของผู้เรียน เหมาะสมทุกภาคเรียน สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมเหมาะสม และสอดคล้องตามความแตกต่างระหว่างบุคคล และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกำหนดตาม ความสนใจ และ การพัฒนาการของผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของปริศนา พิริยะประภาภูด (2548) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารวิชาการของหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการ

บริหารงานวิชาการตามคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นตัวแทนสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5.2.3 การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดทำสาระหลักสูตร ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากกิจกรรม ตามหลักสูตร และมีการจัดกิจกรรมสอดคล้องกับการพัฒนาการและความเจริญของผู้เรียน เหมาะสมทุกภาคเรียน สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วม และปฏิบัติกิจกรรมเหมาะสม และสอดคล้องตามความแตกต่างระหว่างบุคคล และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกำหนดตาม ความสนใจ และการพัฒนาการของผู้เรียน สอดคล้องกับการวิจัยของ จรัญญา เวสสุวรรณ (2545) ทำการศึกษามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดเทศบาลชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษานั้น คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง สถาบันศาสนา องค์กรวิชาชีพ บุคคลในชุมชน สถาน ประกอบการและหน่วยงานบริการทางการศึกษา มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

5.2.4 การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการ เรียนรู้ตรงตามหลักสูตรของสถานศึกษา มีการจัดอบรมให้กับครุใน การจัดทำแผนการเรียนรู้ให้ ตรงตามหลักสูตรและมีแผนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม หลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สอดคล้องกับการวิจัยของ จรัญญา เวสสุวรรณ (2545) ทำการศึกษามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลชลบุรี พบว่าชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ให้ข้อมูลพื้นฐานใน การจัดทำสาระหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ราย ภาค คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วน ปัญหาที่พบคือ ระยะเวลาไม่เพียงพอ และบุคลากรไม่เข้าใจการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา

5.2.5 การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการนำกิจกรรมไปจัด ประสบการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อม ได้ สะอาด สวยงาม สะดวก ส่งเสริมการฝึกให้เรียน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ค้นคว้าด้วยตนเอง พัฒนาคุณภาพชีวิต จิตใจมีความสุข มีกิจกรรมที่มี ความพร้อมด้านความรู้ ความสามารถ สดใป ฉลาด และความพร้อมด้านอื่นๆ ของผู้เรียนควบคู่กันไป สอดคล้องกับการวิจัยของ จรัญญา เวสสุวรรณ (2545) ทำการศึกษามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้น

พื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลชลบุรี ซึ่งพบว่าหน่วยงานทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์กรชุมชนบุคคลในชุมชน สถานประกอบการ องค์กรปกครองท้องถิ่น สถาบันศาสนา องค์กรวิชาชีพ และหน่วยงานให้บริการทางการศึกษามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ เอื้อเพื่อสถานที่และแหล่งเรียนรู้ สนับสนุนงบประมาณและสื่อวัสดุ อุปกรณ์ประสานงาน และคงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ และเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน และวัสดุประเมิน ปัญหา คือ ตัวแทนชุมชนไม่เข้าใจในการจัดการเรียนการสอนและงบประมาณไม่เพียงพอ

5.2.6 การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ด้านการปรับปรุงหลักสูตร ปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อผู้ปกครองประจำปีเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและมีการปรับปรุงหลักสูตรสม่ำเสมอเพื่อความเหมาะสม และการจัดทำเอกสารและหลักสูตรมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแผนกิจกรรมและพัฒนาการของผู้เรียน ตลอดถึงกับการวิจัยของ จิรัญญา เวสสุวรรณ (2545) ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลชลบุรี ซึ่งพบว่าหน่วยงานทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์กรชุมชนบุคคลในชุมชน สถานประกอบการ องค์กรปกครองท้องถิ่น สถาบันศาสนา องค์กรวิชาชีพ และหน่วยงานให้บริการทางการศึกษามีส่วนร่วมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และรับทราบในการดำเนินการประชาสัมพันธ์หลักสูตร และพัฒนาระบบแนะนำปัญหาต่างๆ

5.3 ข้อเสนอและการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1 เผยแพร่ผลการศึกษาให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้ทราบข้อมูลและนำไปใช้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารหลักสูตรปฐมวัยและระดับอื่นเพื่อเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป

5.3.2 เสนอแนะต่อหน่วยงานองค์กรปกครองท้องถิ่น ให้มีการสนับสนุนการศึกษาปฐมวัยอย่างครอบคลุม จัดทรัพยากรทางการศึกษา การปฏิบัติการให้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

5.3.3 ควรดำเนินปัจจัยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ได้จากการศึกษา นำมาวิเคราะห์พิจารณา ส่งเสริมในด้านการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหลักสูตร ให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนด้าน

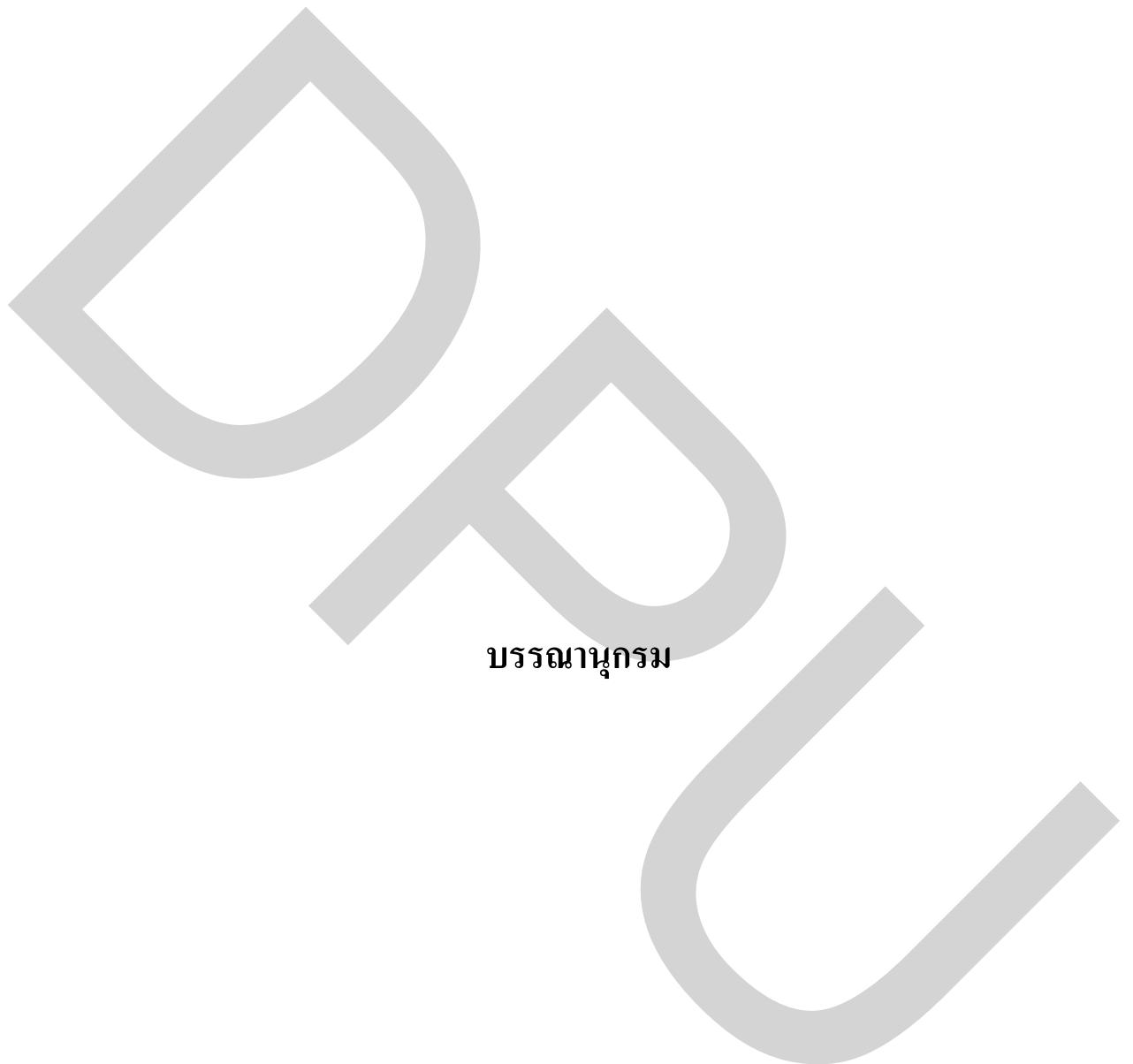
วิธีการ กระบวนการ ด้านการปฏิบัติ เน้นให้เกิดคุณภาพต่อนักเรียน ผู้ปักธง ครูและชุมชนทั้งด้าน ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.1.1 ควรศึกษาวิเคราะห์ด้านการมีส่วนร่วมของครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปักธงนักเรียน ชุมชน ด้านตัวแปรอื่นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย เช่น ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นต้น

5.2.2 ควรศึกษาวิจัย ปัจจัย ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนด้าน หลักสูตรให้ครอบคลุมทุกด้าน

5.2.3 ควรศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วม ความพึงพอใจของผู้ปักธง ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาในระดับอื่นๆ

บรรณาธิการ

ภาษาไทย

หนังสือ

กรมสามัญศึกษา.(2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร :

คุรุสภาภาคพิริยา.

กระทรวงศึกษาธิการ.(2549). แนวทางการการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสมองของเด็กปฐมวัย.

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

_____.(2548). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546(สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี).

กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

_____.(2546). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ

กุลฯ ต้นติพลาชีวะ.(2542). ความหมายของการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : วารสารวิชาการ

กาญจนฯ แก้วเทพ.(2538). การทำงานพัฒนาวัฒนธรรมชุมชนโดยอิ่อมนุษย์เป็นศูนย์กลาง.

กรุงเทพมหานคร : สถาคาดิโน่แห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์.(2549). อนาคตศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น : วารสารบริหารการศึกษา.

คณะกรรมการการประณมศึกษาแห่งชาติ.(2541). แนวทางการส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัด

การศึกษา. กรุงเทพมหานคร : เอกสารอัสดง.

ทวีทอง วงศ์วัฒนาและคนอื่นๆ. (2547). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.

กรุงเทพมหานคร : ศูนย์นโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยมหิดล.

นิตยา คงก้าดี. ใจ 10 ข้อของใจ พัฒนา อีกิว IQ สู่ยุคทองของเด็กไทยในสหสวรรษหน้า.

บทความปริกรรมน. มปป.

_____.และคณะ.(2545).การส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาการเด็กโดยการมีส่วนร่วมของ

ครอบครัวและชุมชน.กรุงเทพมหานคร:กราฟิกวันเอกสารไทยชิง.

นิรันดร์ จงวุฒิเวชน์.(2527). กล่าวถึงแนวทางวิธีการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในงาน
พัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยและประเมินผล.

ปรีชา คำภีร์ปกรณ์.(2540). เอกสารการสอนชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน หน่วยที่ 4 ความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในประเทศไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราษฎร์.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราษฎร์.

พิมพวัลย์ ปรีชาสวัสดิ์. (2526). ระบบบริหารจัดการระดับอําเภอเพื่อสนับสนุนนโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชน. นครปฐม : ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณะสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : ไทยอนุเคราะห์.

เยาวภา เดชะคุปต์. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : กราฟฟิกดีไซด์.

วิชิต นันทสุวรรณ และจันง แกรพินิจ. (2541). บทบาทของชุมชนกับการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

วิชัย วงศ์ไหญ่. (2543). ความเป็นเอกภาพในการจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข. กรุงเทพฯ.

วิทยากร เชียงกฎ. (2540). รายงานสภาพการศึกษาไทย พ.ศ.2540. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

สมฤทธิ์ การเพ็ง. (2544, ตุลาคม). แนวทางการพัฒนาโรงเรียนเพื่อเตรียมรับการประกันคุณภาพ การศึกษา. วารสารวิชาการ.

สุมาลี คุ้มชัยสกุล. (2544, มกราคม). การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของเด็ก ปฐมวัย. วารสารการศึกษาปฐมวัย : 12-19.

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554). กรุงเทพมหานคร : วี.เจ.พรินติ้ง.

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2537). หน่วยที่ 7 ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนการบริหารการศึกษา ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อุทัย คุลเกยม และอรศรี งามวิทยาพงศ์. (2540). ระบบการศึกษากับชุมชนครอบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัย. กรุงเทพมหานคร : แปลนพรินติ้ง.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). การศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร : เอกสารอัสดง.

บทความ

ประเวศ วสี. (2539, เมษายน-พฤษภาคม). ปฏิรูปการศึกษาไทย ข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์และมาตรการ.

สารานุกรม สารานุกรม สารานุกรม

ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. (2542, สิงหาคม-ตุลาคม). การส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับ
สถานศึกษา. จุลสารไทยคดีศึกษา.

รุ่ง แก้วแดง. (2543). การศึกษาแห่งชาติในอุดมคติ. ในการปฏิรูปการศึกษา : แนวคิดและหลักการ
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. หน้า 35-51.

วิจิตร ศรีสะจัน. (2543). การศึกษาแห่งชาติในอุดมคติ. ในการปฏิรูปการศึกษา : แนวคิดและ
หลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. หน้า 15-34.

วิทยานิพนธ์

เกตุสุเดช กำแพงแก้ว. (2546). การศึกษากิจกรรมรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด
การศึกษาของโรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนอัมสัมชัญแพนกประสงค์. ปริญญานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยครินทร์วิโรฒ.

งานนิจ จันทร. (2535). การศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ในศูนย์พัฒนา
การศึกษาระดับก่อนปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขต
การศึกษา 1. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ครินทร์วิโรฒ.

จรัณญา เวสสุวรรณ.(2545). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
พื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จากรุมาศ บุญอินทร์.(2545). การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อชุมชนโดยมีส่วนร่วมของชุมชน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต . ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชาติชาย ฤทธิ์. (2546). การมีส่วนร่วมในการการจัดการศึกษาระหว่างชุมชนและโรงเรียนสังกัด
เทศบาลเมืองเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต . เชียงราย:
สถาบันราชภัฏเชียงราย.

ชำนาญ ปานวงศ์.(2543). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร:กรณีศึกษาพหุกรณ์.

- วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ทัศนา แสงวงศ์กิตติ. (2539). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมเชิงสะสันช้าง อุตสาหกรรมอาชีวศึกษา. ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์.
- ทัศนีย์ ดึงมา. (2545). การสร้างความพร้อมในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนและชุมชนในการบริหารของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต . เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.**
- นพรัตน์ จันเพชร. (2546). สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- นวลศรี งามทรัพย์. (2552). ปัจจัยจูงใจที่ทำให้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมกับโรงเรียน กรณีศึกษา : โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล จังหวัดนครปฐม. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์.**
- นุชนาฎเรขา สุขดา. (2547). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์.**
- นิคม อ่อนเกตพล.(2546). การดำเนินการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียน ประถมศึกษาแบบปฏิบัติการที่ 2 และ 3 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- นิคม สุวรรณทา.(2546). ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมาชิกองค์กร บริหารส่วนตำบล จังหวัดครรภสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- นิรันดร์ ช่ำเจริญ. (2543). การบริหารสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- ปกรณ์ กันอุปัทว์. (2548). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดถนน อำเภอป่าไม้ จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต . พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.**

ปทุม ปีกาคุล.(2543).การศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา โรงเรียนประ同胞ศึกษา เขตปฏิบัติการทางการศึกษาที่ 1 สังกัดสำนักงานการประ同胞ศึกษา จังหวัดนครราชสีมา.วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต . ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปริศนา พิริยะประภาคุล. (2548). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารวิชาการของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต . พิมพ์โดย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ปริชา แป้นเจริญ.(2546). สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประ同胞ศึกษาอำเภอพระแสeng จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2538). รายงานการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อ พัฒนาชุมชนบท. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พจนานา เทียนชาดา.(2543). ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในระดับ ประ同胞ศึกษาของโรงเรียนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน กรุงเทพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เมฆินทร์ อินตีเสาร์. (2546). กระบวนการร่วมมือในการบริหารการศึกษาระหว่างโรงเรียนและ ชุมชน กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านคงขัน อำเภอพวน จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชุวรัตน์ ใจจรักษ์. (2547). การศึกษาการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนในการจัด การศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เยาวนุช ทานาม. (2545). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนภาษาจีน. ปริญนานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยคริสตินทริวโรต.

รสสุคนธ์ วัฒนรุกข์. (2545). สภาพ และปัญหาในการส่งเสริมสุขภาพอนามัยเด็กวัยอนุบาลของ โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

รัชดา พิศาลพงษ์. (2534). การศึกษาการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ในจังหวัด

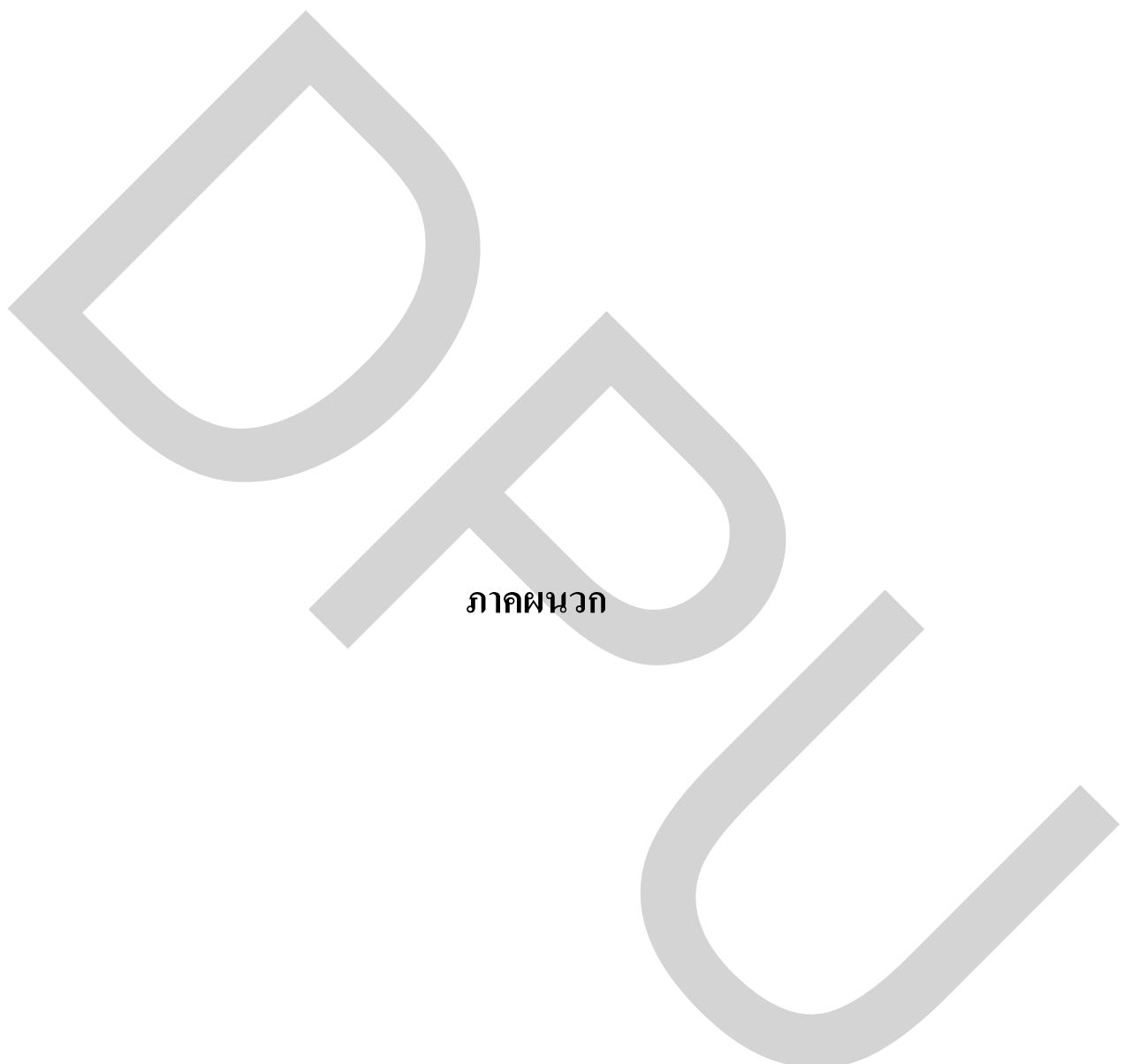
- ภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต . พิษณุ โลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
ลักษณา ฤทธาคนี. (2547). ทัศนคติของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยต่อการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน สังกัด
กรุงเทพมหานคร. ปริญญา妮พนธ์การศึกษามหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทร์วิโรฒ.
- วรรณพี ภาณุวัฒน์สุข. (2542). บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามการรับรู้ของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรรณ ตันชาเสน. (2546). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ตำบลบ่อแก้ว อำเภอสะ^{เมิง}
เมืองจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต . เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วีໄล ชนวิวัฒน์. (2540). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนเอกชนระดับก่อน
ประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วีໄลรัตน์ ขันธ์เจริญ. (2539). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน:
วิเคราะห์กรณีศึกษาของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ. ปริญญา妮พนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ
- ศิริกาญจน์ โภสุมภ์. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้น
พื้นฐาน. ปริญญา妮พนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.
- สัมพันธ์ อุปala. (2541). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอําเภอบนทึก จังหวัดขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สินธพ อุ่นกอง. (2546). บทบาทของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนอนุบาล
เมืองชุม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอําเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาพร สายสวาย. (2551). การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย โดยการจัด
ประสบการณ์แบบใช้ปัญหาเป็นหลัก. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต . กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุวัฒน์ วิวัฒน์ชานนท์. (2548). การศึกษาการมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมนักเรียนของผู้ปกครอง
โรงเรียนเซ็นต์คาเบรียล. ปริญญา妮พนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต . กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.

ภาษาต่างประเทศ

BOOKS

Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education.** New York : McGraw-Hill Inc.

Gustava, Wilches-Chaux. (1992). **The meaning of Participation.** In Brand, Peter Charles {ed} **Community participation : Proceedings. Habinet International Seminar.** Colombia : Habinet.

Dhurakij Pundit University
 ๑๐๐๗๔ ถนนประชาราษฎร์ หลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ (๖๖๒) ๙๕๕๔-๓๔๐๐ โทรสาร (๖๖๒) ๕๔๘-๘๘๐๕๕๖
 110/1-4 Prachachuen Rd, Laksi Bangkok 10210 Tel.(662) 954-7300 Fax. (662) 589-9605-6 www.dpu.ac.th

ที่ นชบ 0401(1)/10109

9 ตุลาคม 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำสารนิพนธ์

เรียน นางสาววัลภา โกล่ห์สุวรรณ

ด้วย นายสถาพร เเดชาศรี นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษา
 ค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมหลักสูตรปฐมนิเทศของศูนย์เด็กเล็ก เทศบาล
 บางบัวทอง”

บันทึกวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าทำเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญ
 ในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
 ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รนิดา จิตรน้อมรัตน์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย
 โทร. 0-2954-7300-29 ต่อ 570
 (นายสถาพร เเดชาศรี 086-750-9738)

ISO 9001:2000

ที่ นชบ 0401(1)/10109

9 ตุลาคม 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือทำสารนิพนธ์

เรียน นางสุนทรี ศรีนาดา

ด้วย นายสถาพร เเดชาศิริ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษา
ค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมหลักสูตรปฐมนิเทศเด็กเล็ก เทศบาล
บางบัวทอง”

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าทำเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญ
ในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิดา จิตรน้อมรัตน์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2954-7300-29 ต่อ 570

(นายสถาพร เเดชาศิริ 086-750-9738)

ที่ มธบ 0401(1)/10109

9 ตุลาคม 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือทำสารนิพนธ์

เรียน นางสาววัชรกร ชลธาร

ด้วย นายสุภาพร เดชะศิริ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษา
ก้าวหน้าข้อมูลเพื่อประกอบการทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมหลักสูตรปฐมนิเทศเด็กเล็ก เทคโนโลยี
ทางน้ำทอง”

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าทำเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญ
ในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตรวจสอบเครื่องมือวิจัย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนิดา จิตรนี沫รัตน์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน

อธิการบดี

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0-2954-7300-29 ต่อ 570
(นายสุภาพร เดชะศิริ 086-750-9738)

ภาคผนวก ๖

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 6 ข้อ
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ
 - ตอนที่ 3 แบบคำถามปลายเปิด ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ
3. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ ให้ตรงกับความคิดเห็น และความเป็นความจริง ของท่านมากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจะใช้สำหรับศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่านั้น จะนำเสนอผลการวิจัยใน ภาพรวม โดยจะไม่ระบุต้นฉบับ หรือการจัดการเรียนรู้ของบุตรหลานของท่าน แต่จะ เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นายสถาพร เดชศิริ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

แบบสอบถาม

การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง

แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี แยกออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 6 ข้อ
ตอนที่ 2	แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ^{จำนวน 50 ข้อ}
ตอนที่ 3	แบบคำถามปลายเปิด ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะทั่วไป

คำอธิบาย แบบสอบถามทั้งหมดมี 50 ข้อ การตอบแบบสอบถามแต่ละข้อให้ทำเครื่องหมาย

[✓] ลงในช่องของค่าระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ให้ตรงกับ ความรู้ ประสบการณ์ และ
แนวคิดของท่านมากที่สุด เพียงช่องเดียวเท่านั้น โดยแบบสอบถามกำหนดค่าระดับคะแนนดังนี้

1	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอยู่ใน ระดับน้อยที่สุด
2	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอยู่ใน ระดับน้อย
3	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอยู่ใน ระดับปานกลาง
4	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอยู่ใน ระดับมาก
5	หมายถึง	การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอยู่ใน ระดับมากที่สุด

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย [✓] ลงในช่อง หน้าข้อความที่เป็นความจริง

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 30 ปี
 30 – 40 ปี
 41 – 50 ปี
 สูงกว่า 50

3. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

- ผู้ประกอบ
 ครูและผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 คณะกรรมการสถานศึกษา
 ผู้บริหารการศึกษาท้องถิ่น

4. วุฒิการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี
 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 สูงกว่าปริญญาตรี

5. สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

- ปฐมวัย
 บริหารการศึกษา
 สาขาวิชาฯ โปรดระบุ.....

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- 2,000 – 4,000 บาท
 4,001 – 6,000 บาท
 6,001 – 8,000 บาท
 8,001 – 10,000 บาท
 มากกว่า 10,000 บาท

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย	ค่าระดับของการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
0	การมีส่วนร่วมการรับรู้และวางแผนการจัดทำ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย				✓	
00	การมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกระบวนการเรียน การสอนตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย			✓		

การกำหนดค่าเกณฑ์คะแนนตามตัวอย่าง แสดงว่า

ในข้อ 0 การมีส่วนร่วมการรับรู้และวางแผนการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เกณฑ์
คะแนนอยู่ในระดับน้อย (ค่าระดับ 2)

ในข้อ 00 การมีส่วนร่วมการรับรู้และวางแผนการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เกณฑ์
คะแนนอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าระดับ 3)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง แบบสอบถามทั้งหมดมี 50 ข้อ การตอบแบบสอบถามแต่ละข้อให้ทำเครื่องหมาย [✓] ลงในช่องของค่าระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ให้ตรงกับ ความรู้ ประสบการณ์ และแนวคิดของท่านมากที่สุด เพียงช่องเดียวเท่านั้น

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย	ค่าระดับของการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
1	<u>การให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปฐมวัย</u> ท่านมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 - 3					
2	ท่านมีส่วนร่วมด้านบริหารหลักสูตร การจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
3	ท่านเข้าใจตามบทบาทหน้าที่ของตนเองในงานวิชาการและมีความสอดคล้องกับนโยบายสถานศึกษา					
4	การจัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลด้านคุณภาพ การศึกษาและด้านกิจกรรมการสอนตามหลักสูตร ได้อย่างเหมาะสมสมสอดคล้อง					
5	ท่านมีส่วนร่วมจัดองค์ประกอบหลักของหลักสูตรทั้งระบบขององค์การ ได้แก่ หลักสูตร การเรียน การสอน การบริหารและการวัดประเมินผล					
6	การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรของบุคลากรในสถานศึกษา					
7	การทำแผนจัดตั้งคณะกรรมการ จัดประเมินผลด้านคุณภาพด้านการพัฒนาทางการเรียนอย่างเหมาะสม					

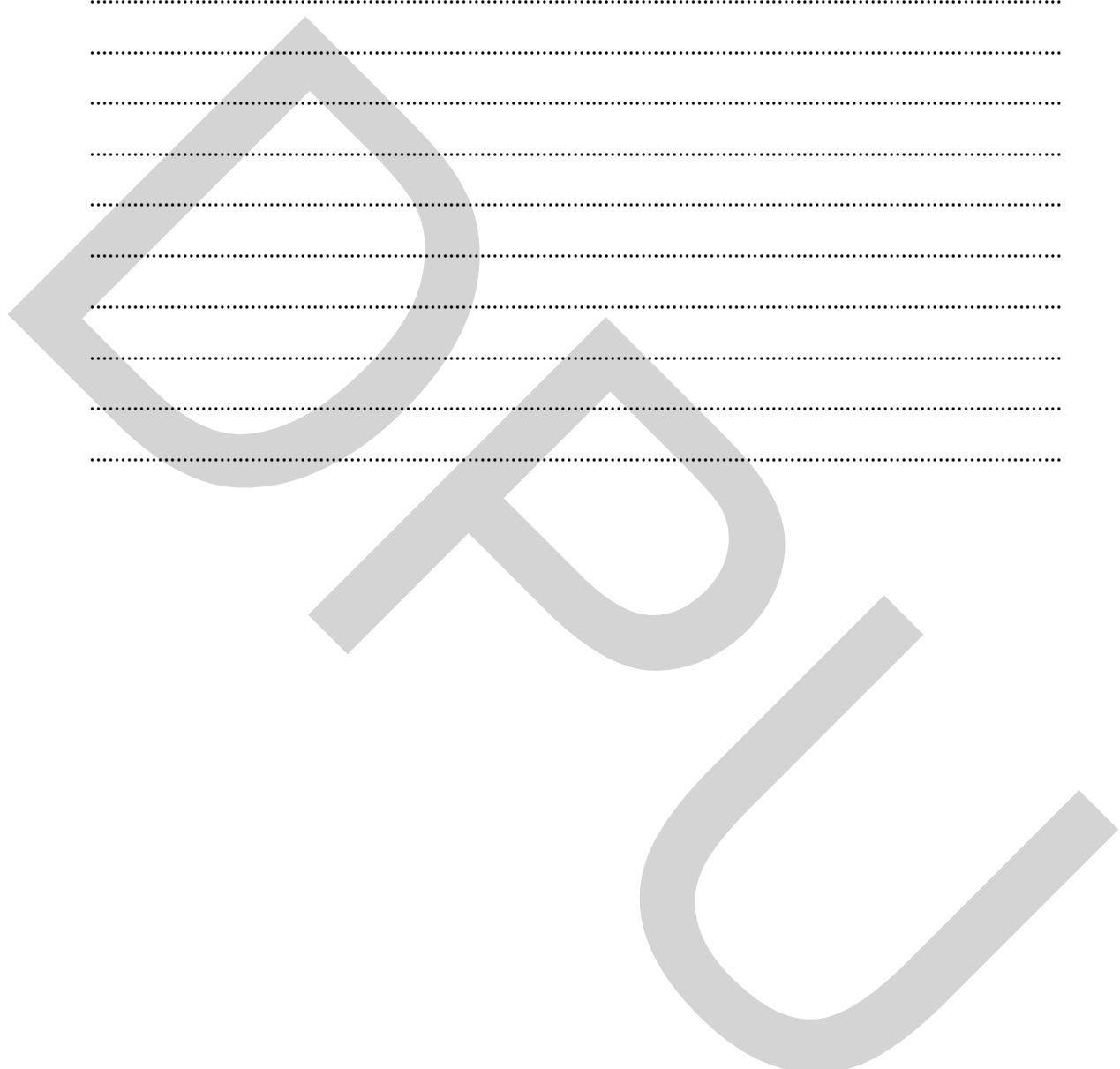
ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย	ค่าระดับของการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
8	การสร้างความตระหนักให้แก่ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ให้เห็นความสำคัญในการจัดทำหลักสูตร					
9	การจัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผล					
10	การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน รับทราบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
1	<u>การจัดทำสาระหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก</u> การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำสาระของ หลักสูตรสถานศึกษามีการ					
2	การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย ตาม สภาพการณ์ การเปลี่ยนแปลงของสังคม					
3	การพิจารณาระดับการมีความร่วมมือของ ผู้ปกครอง ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ท้องถิ่น ในระดับใด					
4	การพิจารณากำหนดวิสัยทัศน์ เพื่อนำไปสู่การ วางแผนปฏิบัติได้					
5	มีคุณภาพเกิดกับผู้เรียนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร					
6	การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความสนใจ และ การ พัฒนาการของผู้เรียน					
7	การพิจารณาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากกิจกรรมตาม หลักสูตร					
8	การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับการพัฒนาการและความ เจริญของงานของผู้เรียนหมายรวมทุกภาคเรียน					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย	ค่าระดับของการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
9	การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วม และปฏิบัติกิจกรรม เหมาะสมและสอดคล้องตามความแตกต่างระหว่างบุคคล					
10	การบริหารกิจกรรมตามสัดส่วนที่เหมาะสม					
1	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร การวางแผนงานในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้					
2	การจัดการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ตรงตาม หลักสูตรของสถานศึกษา					
3	การจัดอบรมให้กับครุยวในการจัดทำแผนการเรียนรู้ให้ตรง ตามหลักสูตร					
4	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรม สร้างแหล่ง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงจากสถานศึกษาห้องถัง ชุมชน และสังคมต่างๆ					
5	การจัดทำแผนการเรียนรู้ที่มีกระบวนการเรียนรู้ หลากหลายให้เกิดสติปัญญาอย่างต่อเนื่องตามสภาพจริง ของการพัฒนาผู้เรียน					
6	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะ กระบวนการ ประยุกต์ให้ผู้เรียนกระตุ้นการเรียนรู้ตลอดเวลา					
7	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม หลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ตาม ความแตกต่างระหว่างบุคคล					
8	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นส่งเสริมการนำ สื่อการสอนจากธรรมชาติ สิ่งพิมพ์ เทคโนโลยี ช่วยให้ การเรียนรู้มีคุณค่า น่าสนใจ เป้าใจได้รวดเร็ว					
9	การนิเทศภายในของสถานศึกษาโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย	ค่าระดับของการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
10	การจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเกิดกับผู้เรียน สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
1	การนำกิจกรรมไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมให้ สะอาด สงบ สนับสนุน สะดวก ส่งเสริมการ ฝึกษาฝรั่งเศส					
2	การส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ก้าวกระโดด ตนเอง พัฒนาคุณภาพชีวิต จิตใจมีความสุข					
3	การจัดหา เลือกใช้และพัฒนาสื่อการสอนตามหลักสูตร ปฐมวัยและหลักสูตรสถานศึกษา					
4	การจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนหลากหลาย จากกิจกรรม สร้างสรรค์ อาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพ					
5	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่บูรณาการ และตรงตามผล การเรียนรู้ที่คาดหวัง ตรงตามหลักสูตร					
6	การจัดกิจกรรม ทักษะกระบวนการ การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของผู้เรียน					
7	การกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายการจัดการศึกษา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนสอดคล้องกับ การจัดกิจกรรมและความต้องการของผู้เรียน					
8	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและ ได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพ					
9	การจัดกิจกรรมที่มี ความพร้อมด้านความรู้ ความสามารถ ศติปัญญา และความพร้อมด้านอื่นๆของ ผู้เรียนควบคู่กันไป					
10	การใช้กิจกรรมหลาย ๆ แบบ หรือใช้เทคนิควิธีการที่ เหมาะสมจนผู้เรียนมีความพร้อม					

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย	ค่าระดับของการมีส่วนร่วม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
1	การปรับปรุงหลักสูตรปฐมวัย ก่อนนำไปใช้มีการปรับปรุงและพัฒนา กระบวนการ บริหารหลักสูตร					
2	การนำข้อมูลและปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษา					
3	การปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อการพัฒนาเป็นปัจจุบันเสมอ					
4	การให้คำปรึกษา กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตรอย่าง เป็นระบบ					
5	การนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร ปฐมวัยอย่างเป็นระบบ พัฒนาคุณภาพการเรียนการ สอนและประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน					
6	การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาปรับปรุงการจัด กิจกรรมองค์ประกอบหลักสูตรทั้งระบบ					
7	มีการรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อผู้ปกครอง ประจำปีเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน					
8	การประเมินผลด้านความสำเร็จของการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและมีการปรับปรุงหลักสูตร สมำเสมอเพื่อความเหมาะสม					
9	การจัดทำเอกสารและหลักสูตร เกี่ยวกับการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ตามแผนกิจกรรมและ พัฒนาการของผู้เรียน					
10	การปรับปรุงและเตรียมการเพื่อการรองรับการ ประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอก					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

ประวัติการศึกษา

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

สถาพร เดชาคริ

ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกพลศึกษา

วิทยาลัยครุพัฒนา ปีการศึกษา 2534

ครูชำนาญการ โรงเรียนชุมชนวัดบางไผ่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2

ถนนบางกรวย-ไทรน้อย

ตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง

จังหวัดนนทบุรี 11110

โทร 0-2571-1747